

ХУРШИДА

ТАЖАЛИ

Шеърлар

Ғафур Ғулом номидаги нашриёт-матбаа ижодий уйи

Тошкент – 2006

84 (5У) 6-5
X 92

Бадиий адабиёт—
Шеърлар.

Китобимни бутун умрини эзгулик ва саховатга бахшида этган улуғ инсон — падари бузрукворим Ваҳобжон Раҳимжон ўғлининг ёрқин хотирасига бағишлайман.

NO 32018
18,

X 92 Хуршида.

Тажалли: Шеърлар. — Т.: Фафур Фулом номидаги нашриёт-матбаа ижодий уйи, 2006. — 160 б.

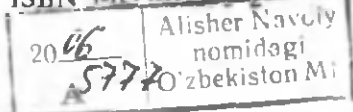
Хуршида сўз масъулиятини ҳис этган, сўз ва амал бирлигини шеърларида тўлалигича ифодалашга интилан шоира. Ўтган ажлодлар ёди, тарихий шахсларга эҳтиром туйғулари, юксак инсоний ҳислар қадри, Ватан ва онанинг фарзандлар учун тимсолга айланганлигини ҳар лаҳза идрок этиб яшаш мажбурияти каби боқий мавзулар ҳақидаги шеърлар, айниқса, Андижон ноқеаларига оид изтироб билан битилган сатрлари, ўйлаймизки, ўқувчиларни лоқайд қолдирмайди. Муаллиф фикрлари, беихтиёр, шеърхонларни ҳам мушоҳадага, ўйга даъват этади...

ББК 84 (5У) 6

X 4702620202-87 қатъий буюрма 2006
M 352 (04) — 2006

© Хуршида, Фафур Фулом
номидаги нашриёт-матбаа
ижодий уйи, 2006 йил.

ISBN 5-635-02202-2

ВАТАН

Ватан, қалбда ёнган оташсан, Ватан,
Томиримга туташ, уйқашсан, Ватан,
Сендан айро юрак урмоғи гумон,
Жафоқаш, ҳаётбахш қуёшсан, Ватан!

Гирён кўзгинамнинг қароғи ўзинг,
Ошуфта кўнглимнинг ардоғи ўзинг,
Дардингдан дилимнинг дардлари бунёд,
Кувончингдан ёруғ ёноғим ўзинг.

Сенсиз тупроғларнинг исин сезмасман,
Ёмғирлар сасин, қор тусин сезмасман!..
Оламни яшнатиб, ифोर таратиб,
Баҳорлар гул очиб келсин, сезмасман!..

Висолингдан айро меҳрга ташна
Қон бўлди не диллар – не тиниқ чашма...
Бағрингда бахтга ёр, муҳаббатга ёр,
Нур сочар кўнгишлар кундан-кун яшнаб!

Саркорим, сафдошим, сирдошим, Ватан,
Бедор ҳисларимдай саркашим, Ватан!
Сендан айро юрак урмас бегумон,
Жону жаҳонимга жонбахшим, Ватан!

ИСТАК

Дунё!

Бағрингдан гул термоқ — ниятим!
Ва рангин гулларим ифори қайта
Ўзгинангни сархуш айласа, дейман.

Юртим!

Муҳаббатим сенгадир буюк!
Мени қалбим ишқин изҳори сенга
Ишонч иплари-ла бойласа, дейман.

Тупроқ!

Ҳидларингга тўймайман сира;
Соғинч саҳросида хуморинг мени
Мажнуналикка тенг айласа, дейман.

Ҳаёт!

Гоҳо оғир, гоҳида аччиқ
Ҳазилларинг, гаму қайғуларингни
Юрак ер қаърига жойласа, дейман.

Халқим,

Бағрингда кўп турфа феъл каслар;
Тангрим мендек ўжар қизингни сенга
Лойиқ фарзанд этиб сайласа, дейман!..

МУСАФФО МАСКАН

Халқим, тегрангга боқ, ҳар ён мусаффо,
Осмон мусаффодир — замон мусаффо,

Мусаффордир диллар — виждон мусаффо,
Не бахт, томирда қон — тугён мусаффо!
Аждодларим руҳи шодон, мусаффо!

Гарчанд мотамсаро кўзлар тўла ёш,
О, бу маскан узра парвона қуёш!
Тингла, аҳли олам, тинглагил, элдош:
Бу кун юракларда фиғон мусаффо...
Аждодларим руҳи шодон, мусаффо...

Йиллар юкин ортган залвор орзулар,
Шаҳидлар кўксида бедор орзулар,
Занжирбанд орзулар — хор-зор орзулар
Рўёбдир, ушбу кун армон — мусаффо,
Аждодларим руҳи шодон, мусаффо...

Беқиёс бу Ватан васфидир сўзсиз,
Хотира — Ватандек муқаддас бир ҳис!
Гарчанд жисми тупроқ қаърида, сассиз
Улуғлардан ёдгор — забон мусаффо,
Аждодларим руҳи шодон, мусаффо!

Момоларим ёққан қадим чироғлар
Нуридан залолат зулми йироқлар,
Жигарбандин кутган гирён қароғлар
Уммонида фасли найсон мусаффо,
Аждодларим руҳи шодон, мусаффо!

Ёмғирдек ёғилган ўт гирдобида
Шаҳид кетган номлар дил китобида,
Она-юрт бағрида қутлуғ обида —
Азизу мукаррам Майдон — мусаффо,
Аждодларим руҳи шодон, мусаффо!

Ватан Истиқлоли йўлида қурбон
Зотлар, иншооллоҳ, топгай пок макон,
Фитрату Абдулла, Усмону Чўлпон
Чин ҳаққи-ҳурмати иймон мусаффо,
Аждодларим руҳи шодон, мусаффо!..

ШАРАФ

Андижонга Амир Темур ордени топширилиши
муносабати билан

Аллоҳ назар қилган кўҳна Андижон,
Фурур давворининг саҳни Андижон,
Бу кун юзинг ёруғ, Она Андижон,
Амир Темур руҳи қўллаган диёр!

Улуғсан замонлар силсиласида,
Жаҳонгирлар қони туғён наслида,
Истиқлол чўққисин забти қасдида
Не зотларин қурбон айлаган диёр...

Суюксан, шоҳ – шоир Бобуринг суюк,
Шаҳид Моҳларойим жонисан – буюк,
Чўлпон, кўзларингдан севинч ёшинг тўк!
Мозийдан ҳикматлар сўйлаган диёр.

Сабрдан яратган Саидасини,
Даврлардан ёғар раҳмат таҳсини,
Мустақил ва эркин ҳурлик баҳсини
Муҳаммаджон бўлиб куйлаган диёр!

Олтин қўлларингнинг қадоқларига
Юзимни босайин, адоғларингман,
Тарих муҳр этган дил доғларингман,
Хокига хислатлар жойлаган диёр!

Бемашаққат толе кулмоғи душвор,
Эл ризқин бутлагай сарбаланд сардор,
Келажакка зимдан боқар умидвор —
Ўзни қўйиб, бизни ўйлаган диёр!

Соҳибқирон фахри муборак сенга,
Порлоқ истиқболдан чин дарак сенга,
Не бахт, ҳавасладир ер-фалак сенга —
Юртбошим тухфасин йўллаган, диёр!..

... Юксак эътибор бу, қутлуғ, ташаккур,
Аҳли Андижондан улуғ ташаккур!
Падардек мўътабар бузург, ташаккур!
Ишончдан жаҳонга бўйлагай диёр,
Ватан ҳаққи, халқин қўллагай диёр.

ЮРТ ПОСБОНЛАРИ

Тунлар чароғондир,
Кундуз фаровон,
Ҳар тонг қуёш кулар,
Тун моҳитобон,
Сокин боғлар аро ҳурлик ҳукмрон,
Қалбингиз матонат мулкига султон,
Сизлар борки, озод, тинч Ўзбекистон!

Самоларга боқдим:
Мудрар юлдузлар,
Тун сепин ёйса гар юмилар кўзлар,
Заминдек ҳушёру заминдек бедор,
Туну кун элимга беминнат посбон,
Сизлар борки, мудом тинч Ўзбекистон!

Сафларингиз безар аҳдлари чинлар,
Алпомишингизга асир Барчинлар,
Фурур осмонида ҳатто лочинлар
Шижоатингизнинг қошида ҳайрон,
Сизлар борки, обод, тинч Ўзбекистон!

Не-не заҳматларга берурсиз бардош,
Барчасига гувоҳ кўкда ой, қуёш,
Э воҳ,
Нигоҳингиз ичра кўрдим ёш!
Эрк йўлида неча мардлари қурбон —
Сизлар борки, озод, тинч Ўзбекистон!

Топмоқ — бахт,
Йўқотмоқ — дилларга алам,
Шаҳид жонларга жон бергайми нолам?
Фарзанд доғида зор йиғласа олам,
Ҳижронида кун-тун гирёндир Ватан,
Сизлар борки, озод, тинч Ўзбекистон!

Қанча таъриф этмай саёз кўринур,
Минг таъзим айлагум, лек оз кўринур,
Тинчлик даҳр ичра тенгсиз кўҳинур!
Тинчлик посбонлари, бўлингиз омон,
Сизлар борки, озод, тинч Ўзбекистон!

САОДАТ ФАСЛИ

Магарким, уйинг тинч, ватанинг тинчдир,
Соф, осуда эрса кўнгил — севинчдир,
Нурсиз ҳаёт бўлмас, меҳр — илинждир,
Дилни айро тутманг мурувватлардан!

Дунё муҳаббатдан яралган асли,
Муҳаббат — гул фасли, саодат фасли!
Эй сиз, Моҳларойдек маҳвашлар насли,
Асранг авлодингиз залолатлардан!

Султонларинг суйиб, ардоқлар ҳарчанд,
Аёл, бошинг тутгил тоғлардай баланд!
Ниҳолинг бермасин десанг агар панд,
Огоҳ яша хавфу хиёнатлардан.

Аёл борки, дунё мангу, бардавом,
Аёл Ватан янглиғ муқаддас калом,
Аёл борки, яшар миллат деган ном,
Юрт учун кечгувчи ҳаловатлардан.

Юртбошимнинг сенга ишончи улуғ,
Иймон сўзи аёл қалбидаги туғ!
Маърифат ўчоғин бағридаги чўғ —
Фарзандларинг эрур шаҳодатлардан!

Бир болага етти қўшни онадир,
Фарзандсиз уй ғариб, бир ғамхонадир,
Қариси бор уйдан ёғду ёғадир,
Наслинг яралмишдир саховатлардан.

Ватан остонадан бошланар асли,
Бугун эрк фаслидир, хуррият фасли,
Оила ватанга остона мисли,
Остона улуғдир самовотлардан!

Шижоатли диллар билмагай завол,
Халқим сўзларимни олмасми малол,
Ашъорим сўнгида берсам гар савол:
Севгим санарми чин муҳаббатлардан?

ДУНЁ БУ...

Замонлар ўзгарар, давронлар утар,
Қалбларни ўртаган армонлар утар,
Сафилу сафо дил инсонлар утар,
Фақат сўз абадий қолар дунё бу...

Кимдир боғ яратгай — дилларга малҳам,
Кимнингдир қадамин гарди тўкар ғам,
Серёғду фалакнинг булутлари нам —
Ер-кўкни йиғлатиб, қонар дунё бу...

Оҳуларнинг маъсум кўзларида ёш,
Кумурсқалар йўлин ёритар қуёш,
Беғуноҳ оққушлар кўтаролмас бош —
Берган зийнатидан тонар дунё бу...

Гўзалдир, оламнинг Ойлари гўзал,
Ишвакор Гуллари, сойлари гўзал,
Маст этар хушнаво найлари, гўзал
Жилваси жонларни олар дунё бу...

Номардлар қилмиши дилни доғлайди:
Манфаат миннатнинг тилин ёғлайди,
Чумчуққа дон берсанг, зотга ёқмайди,
Ҳасадлар ўт бўлиб ёнар дунё бу...

Ўтинчим: байтларим ботмасин дилга,
Талх уммон ҳаёт бахш этолмас гулга,
Мусича дарс берса не тонг, булбулга,
Дилозорни қувиб, толар дунё бу,
Фақат Сўзни асраб қолар дунё бу...

ЭЪТИҚОД

Беҳудуд оламнинг бир нуқтасини
Бедор, беҳаловат этаётган ким?
Кундуз кўзин ёқиб, тун сийнасини
Шўр сув ила ювиб, кетаётган ким?

Ким у суюклисин вафо қошида
Ожиз, афтодаҳол кўрган жафоқаш?
Ким у умрининг энг кўркам ёшида
Васлдин бегона кўнгли кул-оташ?

Қадр бозорида кезиб сазойи,
Мурувват мезонин излаётган ким?
Серғавго дунёнинг сермеҳр жойи
Кўйида кўкларни кўзлаётган ким?

Эътиқод каломин тиш-тирноғи-ла
Жонида, қонида асраётган ким?
Оқибат нотайин гумон доғи-ла
Тухмат ботқоғига неча ботган ким?

Қўл тугул, ўй етмас ишқ мавзусида
Қалам бирла суҳбат қураётган ким?
Кўкни титратувчи сўз орзусида
Замин кўксига тиг ураётган ким?

Ер уза тортма ғам-алам наърасин,
Кўксига аёғинг қўйганинг камми?
Ҳаётбахш тупроғнинг илиқ сийнасин
Тарк этсанг, кўк ватан бўлур эканми?

Беҳудуд оламнинг бир нуқтасини
Бедор, беҳаловат этаверма кўп,
Жажжи дилгинангнинг мунгли сасини
Ватан юрагига тутаверма кўп!..

БАҲОР

Баҳор!
Қалбим сенингдек софдир, ишон!
Шаббодангдек ҳисларим бедор,
беозор
осмонингдан юксакда ишқим яшар,
тупроғингнинг остида юрагим бор...

Баҳор!
Қиш зарбига этмайин парво,
мағрур, мардонавор енгасан уни,
менинг муз қалблардан озурда дилим —
Риёлар гулханин кукуни!..

Баҳор!
Ўргат менга оҳиста,

кулиб,
қаро ерга алвон либос бичмоқни,
нозик ниҳолларинг савалаган сел
сувларин меҳр ила ичмоқни!..

Баҳор!
Сен йилдан-йил яшнайвер, эркам;
Мен – очилмай сўлган гулнинг
дарбадар,
сенга ўхшолмаган байтларига ҳам
ҳаёт бахш этиб тур ҳар сафар!?!..

ҚУЁШЛИ КУНЛАРИМ

Қуёшли кунларни соғиндим,
соғиндим, юлдузли самони!..
Қиш бўйи гувоҳим –
Оймомо
қошида қақшади бу жоним...

... Қуёшли кунлар ҳам келдилар,
тўлдилар юлдузлар самога,
баҳорнинг серташвиш кунлари
дилим ёр этди бевафога...

Қаноат отига ўлтириб,
оймомо қошига учдим мен,
ҳаёт, бу не синовким,
ишонч
тоғидан йиқилиб тушдим мен?..

... Ёз ўтди, куз ўтди, қиш ўтди,
кўкламга етарман эрта-кеч?
Бу бошдин анчайин иш ўтди,
минг излаб топмадим бир юпанч...

Қуёшли кунлар-ку қайтажак,
тарк этса гар туйғу қайтмагай,
тўлса ой, ҳилол юз кўрғазар,
сўнса лек ишқ – семурғ қайтмагай!?!..

Серқуёш кунларим,
алвидо,
алвидо, серёғду самолар!..
Яшарман-ку...
Сизга ошино
Бўлмоққа қилолма даъволар!?!..

ХАЁЛИЙ ВИСОЛ

Яна ҳижрон доғи кўксим тифламиш,
Дил шўрлик беланмиш тупроққа яна,
Маъсум юрак ўксиб-ўксиб йиғламиш –
Қайғу ғолибона қилмиш тантана.

Кўнгил яна олис Самони кўзлар,
Қайсар руҳим ҳамон ор қошида лол.
Равон кўз ёшлару соғинчли сўзлар
Мадҳияси мудом хаёлий висол...

Сафо қучоғингга етурман бир кун,
Эй олис Осмон, эй олий Тилак!

Бағримдаги харсанг тошларни кукун
Айласа, не ажаб, самовий юрак!..

Тунлар тушларимда меҳринг суратин
Чизгум — қалб девори ўйма нақшинкор.
Ўйилган кўксимга етмас сира тин —
Кутаман, ҳар ёруғ тонгни умидвор...

Лек, алдамчи тонглар бир-бир хўшлашиб,
Мозий денгизига сокин чўкмоқда.
Дарё кўнгил эса ўзандан тошиб,
Субҳи дийдор учун фиғон чекмоқда...

Ҳаё тожин кийган мутё бошимни
Тилло остонангга қўйсам, дафъатан,
Киборинг сўндирса гар Қуёшимни —
Фарзанд доғида зор йиғлагай Ватан!..

ВАФО

Бунчалар бепарво бўлмангиз,
Бу юрак Сизни деб яшайди!..
Не ғамким, пайваста ришталар
Тугуни кўнгилни ғашлайди...

Бунчалар бепарво бўлмангиз:
Дил қушим Сиз томон шайланур,
Ишқ — висол боғига қўнолмай,
Тиконлар устида айланур.

Бунчалар бепарво бўлмангиз,
Кўнгилда Сиз — биру дунё — бир!

Вале қалб бечора жисмимнинг
Аҳди-чун ўлмоққа ҳам қодир...

Шунчалар бепарво бўлдингиз —
Кун сайин кетмоқда мажолим.
Азизим, билингки, ногаҳон
Йиқилсам, Сизнингдир заволим...

ОРЗУ

Мен боримдан кечмоқчи бўлдим,
Кўзингда ишқ учқунин кўриб.
Севдим, деган титроқ лабингу
Бор вужудингда жунун кўриб.

Диллар аро йўқ масофани
Осмону ер, кун ва тун кўриб,
Ўзим отдим тийрагоҳларга
Алиф қаддим долу нун кўриб...

Виқорингдан чўкдилар тоғлар,
Фариб дилда чунон хун кўриб,
Чекди фарёд ҳис-туйғуларим,
Кулди, э воҳ, даҳри дун кўриб.

Суйган эдим ўксик дилингни,
Чекингандим сўнг бутун кўриб,
Бедорлигинг чун кўз ёшларим
Тошдилар то Бесутун, кўриб...

Софлигимдан кечмоқчи эдим,
Атрофингни сертутун кўриб,

Олов янглиғ норизо руҳим
Этди орзум кул — кукун, кўриб...

Мен боримдан кеча олмадим,
Жондин иймонни устун кўриб...

ЭШИТДИМКИ...

Эшитдимки: висол иштиёқида
Уйқу келмаганмиш қароғингизга...
Меҳр деб аталмиш чашми зилолни
Излаб борган эдим гулбоғингизга...

Таъриф айлаб дилим, самимий калом
Сўзлаган эмишсиз ҳамроҳингизга,
Тарки хоб қошида ҳижобланган ор
Сабаб чорлолмабсиз даргоҳингизга...

Оловранг ишқ расмин кўрдим сертуйғу,
Термулиб сермаъно нигоҳингизга,
Замину фалак тун — кавкабистонда
Ўтдилар хуфиёна гувоҳингизга!

Дардимни қўшардим, қалбим тўшардим,
Чин малҳам бўларди қалб оҳингизга —
Беаёв рашк ўтин балоси ёмон,
Етмасми дилдаги доғ моҳингизга?

Жафолар айласам, риё айласам,
Вафодор, муштипар салоҳингизга,
Оқибат надомат фаслига етгач,
Тўлмасми пайконлар садоғингизга?..

Эшитдимү васлим иштиёқинда
Уйқу келмаганин қароғингизга,
Бенажот икки ўт аролиғинда
Айландим айбдор адоғингизга...

ДИЛ АЛАМДА...

Дил аламда – Сизни Гулдин сўроғлаб,
Ўртанур, сочи сумбулдин сўроғлаб.

Дилда қайғуки Ойдандир ўкинчи,
Чарзабон, қоши ёйдандир ўкинчи.

Ёнгаю дил, саболарда ҳаловат,
Бевафо дилраболарда ҳаловат.

Куйгаю дил, тоғу тошлар беписанд,
Тош кўнгулли паривашлар беписанд.

Равзаи фоний диёрин Гуллари –
Охират озори – тош кўнгуллари.

Дилда мангудир садоқат каломи,
Лек, висол айёмининг йўқ нишони...

Дил тубинда талх оғу – ҳажр эрур,
Мўмин аҳлига наҳот шул ажр эрур?..

Дилда ғам бисёр, вале шукр айламиш,
Куфр эли чун телба, деб зикр айламиш.

Дил аламда – Сизни Гулдин қизғониб,
Тўлғонур, сочи сумбулдин қизғониб.

Дил, бўл огоҳ, бу алам ибтидоси,
Эҳ, қачон бўлғон-ки, Ишқнинг адоси?!..

Дил ёнар, дил кул бўлур охир наҳот?
Дил ёнар, дил, чора топ, оқил ҳаёт!

Токи ёрин сарви Гулдин сўрмасин,
Сочи сумбул – тош кўнгулдин сўрмасин!..

МЕҲР

Тош шаҳрида кўзгинамнинг ёшлари қолди,
Тошкўнгул ёр фироғидан дилгинам толди —
Йўлларига муҳаббатим пойандоз этсам,
Дилда ёнган ишқ ўрнига ғам-алам солди...

Ҳолсизландим, йиғламоққа етди мадорим,
Дардли-дардли куйламоққа етди мадорим,
Унсизгина чекиндиму ортимга, фақат
Ўзни ерга тенгламоққа етди мадорим...

Андижоним, нетай, анда жонгинам қолди,
Зору ночор Тош элинда ҳоридим, толдим.
Бағрингдаги бежон қизинг жонини энди
Ўзинг Тошнинг тош ўғлидан қайтариб олгин!

Қайга кетсам ҳар гал мени интизор кутган,
Онам ўзинг — менга йўғу борини тутган.
Меҳринг тафти бирла тинган кўзимнинг ёши
Тўкилмасин, десанг маҳкам кўлимдан тутгин!

Токи ўзга элда сарсон кезмасин дилим,
Майли хору гадо бўлай бағрингда, элим,
Равза боғин гулзоридан тилаб олганим —
Беқадрлик кўчасинда сўлмасин гулим.

Андижон, Тош йўлларинда дилгинам толди,
Фигонимдан азим тоғлар довдираб қолди,
Сокингинам — Норин оғир тўлғаниб, нолон,
Аччиқ ва талх кўз ёшимни бағрига олди.

Андижоним, нетай, анда жонгинам қолди?..

ГУЛ ЁШИМ

Гул ёшимни йўқотдим, аммо
Кўз ёшимни йўқотганим йўқ,
Ўт нигоҳим сўнди-ю, сафо
Қалбим мудом ёниб турган чўғ.

Ишончимни йўқотди дунё,
Ишқим вале садоқатга дўст,
Кувончим йўқ, муз қотдим гўё,
Юраккинам тўла қасос — ўч.

Гулзоримни йўқотдим, рўё
Бўлди гўзал сайргоҳларим.
Мадоримни йўқотдим, риё
Зарбидан кўп доду оҳларим.

Сардоримни йўқотдим — зебо
Суйиб, авраб бандилар этди.
«Қароримни йўқотдим», деб-о
Қалбим тифсиз сўйиблап кетди

Соф ишқимни йўқотдим, даво
Топилгайми рашк дардига?
Сиришқимни йўқотдим, равон
Оқиб кетди ернинг қаърига...

Гул ёшимни йўқотдим, аммо
Бардошимни йўқотганим йўқ.
Сар — бошимни йўқотди само,
Куёшимни йўқотгани йўқ...

* * *

Кутаман...
Изламасанг манам сани изламарам...
Излаб-излаб чарчаган дил ичра алам
Бошим мағрур айлаганки тоғларданам —
Изламасанг, энди манам изламарам!..

Кутаман...
Кунлар келур, бевафоинг ташлаб кетур,
Осуда, тинч осмонингни гашлаб кетур...
Кўзларимни гарчи соғинч ёшлаб кетур,
Изламасанг, аммо манам изламарам...

Кутаман...
Муҳаббатим яктолигин англагайсан,
Сабо элтса, ашъорларим тинглагайсан,
Ки сатримда яшамоғинг билмагайсан!..
Изламасанг, билки, манам изламарам,
Гарчи битмас тоабат дил ичра ярам...

БЎЛМАСА...

Хуршида бўлмаса оламда
Ер юзи чароғон бўларми?
Хуршида йиғласа аламдан
Тўлмаган кўнгиллар тўларми?

Хуршида куйласа юракдан
Қилгайми само акс садолар?
«Хуршида, ёзганинг кимга ҳам
Керак», деб, учиргай саболар!..

Хуршида кулмаса, куларлар
Бетуйғу — беишқ дилраболар.
Хуршида кимлигин биларлар
Энг ҳазин, энг мунгли наволар.

Хуршида, Хуршида, сен жуда
Ожизсан, ожиз бу жаҳонлар...
Суйганинг — куйганинг беқадр —
Даҳр аро кўп Хуршидахонлар!..

* * *

Дейдиларки: кимга очилгай дилингнинг дарчаси?
Бул савол тийғи била бағрим тилурлар барчаси —
Дардима минг дард кўшурлар гоҳ субҳ, гоҳ кечаси,
Ул Қуёш ҳажринда кул бўлди кўнгул гулғунчаси...
Ложарам дил сенда-ю, эрмас маним бахт парчаси,
Лоақал умринг баҳорин лаҳзаси — бир ончаси...
Айб эрур гарчанд, сўзинг назмим ниҳон дебочаси!..

Кирсам бу кун боғимизга,
Гул-чечаклар эгибдур бош,
Маъюс қушлар хонишиндан
Капалаклар кўзинда ёш.

Сирли булоқ сувлариндан
Туйдим аламлар таъмини.
Шаббодалар қулоғимга
Сўйлаб ўтди ишқ ғамини...

Териб хомуш чечаклардан
Изларингни безатдим, ёр.
Тиниқ осмон аро сузган
Булутлардан ўкинчим бор.

Нетай, ҳолинг сўролмадим
Юзинг ўпган саболардан.
Юрак унсиз хабар кутгай
Мудом мунгли наволардан...

Тунги ёмғир шиддатидин
Дарахтларнинг япроғи нам,
Янги унган майсаларнинг
Қаддин эгур тонгги шабнам.

Қароғимда соғинч ёши —
Йўлларингга қаролмайман.
Кечир, ҳолинг сўраб асло
Хузурингга боролмайман...

Соғинчим бағрингга олгин, оқ қоғоз!
 Чак-чак томчи бўлиб чертса деворинг.
 Ором кечалари бу маҳзун овоз
 Безовта этса ҳам ёпма узоринг.

Алвонранг бу ҳисга паноҳ бер, қоғоз,
 Даргоҳингга сиғур ҳатто-ки минг йил.
 Хаста кўнгул аро фурсат эрур оз —
 Йўқса шу кеч ани кул этгуси, кул!..

ЁЛГИЗЛИК

Мен ёлғиз яшайман, яшайман танҳо —
 Эгмайин ҳеч кимга ҳам бошгинамни...
 Қўйинг, кўп илтифот айламанг, сиз ҳам
 Бир кун тўкасиз-да, кўз ёшгинамни?..

Мен ғамгин яшайман — яшайман маъюс,
 Гирён этар армон кулиб тутган май,
 Бахт куйин авжини билмасман, аммо
 Дил ҳазин қўшиқлар куйлайди тинмай...

Соғиниб яшайман — яшайман интиқ —
 Мардона юраклар айтсин қасида,
 Яшайман нурафшон тунларни кутиб,
 Маккора кечалар исканжасида...

Қалбларга сочилар меҳр — дурларим,
 Озорлар берар ёр дудоқлари-ла,

Юракка санчилган найзалар зангин
Кўзларим ювар соф булоқлари-ла.

Аламдан қаҳрга тўлар дунёлар,
Ҳавони булғайди сўзлар тўзони —
Бесуяк забони эркили битта кас
Қилмиши йиғлатар еру самони...

Аллоҳга айтаман шукрона, лекин
Номардлар ошига шерик қилмасин,
Беорга ҳамхона бўлгандан кўра
Чилла ўтирмоқ бас ўқиб чил Ёсин!..

Умидвор яшайман, яшайман нолон,
Излаб сабр тубин олтинларини —
Менга қурган дорин остида кўрсам
Қалбимнинг бешарм қотилларини!..

Эгмайин ҳеч кимга ҳам бошгинамни,
Мен ёлғиз яшайман,
Яшайман танҳо!..

БУЛБУЛ

Кўй-э, булбул, чаҳ-чаҳингни,
Сирим элга сочар бўлсанг.
Кўзим бойлаб — афсун айлаб,
Бағрим чўқиб қочар бўлсанг.

Кўнма кўнгул бўстонига,
Бесўроқ гул қучар бўлсанг.
Тўқиб гулбаргидин атлас,
Андин кафан бичар бўлсанг.

Отма жисминг қучоғимга,
Ғам булоғин очар бўлсанг.
Икки кафтинг бирла юрак
Қонин сиқиб, ичар бўлсанг.

Сан-эй, булбул, самоларда
Ғолибу ҳур учар бўлсанг,
Туфроқдадур кўксим маним,
Лабздин воз кечар бўлсанг...

... Майли, булбул, сайра, қалбим
Қаҳридин сал чўчир бўлсанг,
Ҳазин хониш қилиб, дийдам
Наҳридин сув ичар бўлсанг.

Шошма, сўнгги сўрорим бор:
Дил равотин очар бўлсанг,
Вафо сасин тинглагин, гар
Ишқ аҳлига сочар бўлсанг.

«ВАФОДОРЛАР»

Бир оз қилсам сабр келур баҳорлар,
Бедиллар кўксин-да забт этур орлар...
Кулмасин қалбима ошиқи зорлар —
Тарки ишқ этгани рост «вафодорлар».

Сабр этсам, Офтобга қайтажак нурлар
Тафтидан тағин кўз очурлар гуллар.
Топилур ғофиллар йўқотган йўллар,
Васл уйин лек тополмас «вафодорлар».

Сабр этсам, янги Ой бир кун тўлиб, маҳв
Бўлган чоғ Шамнинг кўксин безар шавқ,
Ҳожат не, қудратин айламасман шарҳ —
Сўқирни ҳам этгай халос, «вафодорлар».

Гарчанд фано олий бир имтиҳондир,
Муҳаббат ўтида майли, Ҳақ, ёндир!
Кўнгил кушандаси шубҳа-гумондир:
Туманларда кезар маст «вафодорлар».

Наилож даҳр аро дажжол хиёнат —
Аждодлардан мерос энг бад омонат.
Сийласа беорни ҳамки саодат,
Риёни тутмасин дўст, «вафодорлар».

Забун жисму жоннинг юксак ғурурин —
Дилдан ёғиб турган садоқат нурин
Айрилиқ онлари келмасдан бурун
Кўймасин тупроқдан паст, «вафодорлар».

Каттами, кичикми гуноҳингизни
Кечар, тинглаб Аллоҳ дод-оҳингизни;
Ризо этолмай жуфт-салоҳингизни,
Борсангиз Ҳақ кечирмас, «вафодорлар!»

ОЗОР

Ҳозир васлингизга етсайдим, Она,
Тонггача юракда сабр етмайди...
Борсам, бағрингиздан топгум бошпана,
Аммо бугун келган озор кетмайди...

Асло кўрмагайсиз кўзимда намлар,
Кўзёшга арзимас каломлар майда!..
Тўксам ҳасратларим, кетар-ку ғамлар,
Аммо бугун келган озор кетмайди.

Қадр-қиммат танқис, кўнгиллар хаста,
Бу ёқда лабзи чин жўмардлар қайда?..
Кўёш ҳам боқмасдан кетади аста,
Аммо бугун келган озор кетмайди.

Ҳиссиз юраклардан ишқ топмоқ маҳол,
Дарду оҳанрабо мужассам найда,
Зулмкор гумонлар кетар эҳтимол,
Аммо бугун келган озор кетмайди.

Кўнгил хоҳишга қул, хоҳишнинг мулки,
Ҳиёнатга вафо бекор, бефойда...
Баднафс куфр уйин тарк этар балки,
Аммо бугун келган озор кетмайди...

Онажон, бағрингиз иссиқки бирам,
Сизсиз музлар танам ҳар он, ҳар жойда...
Бир кун кетар мангу ою офтоб ҳам,
Аммо бугун келган озор кетмайди...

ОНАЖОН

Соғинч ҳисси ва мунглиф
Дилим айтар, Онажон,
Меҳрингиз нури янглиф
Хотиримда чароғон —
Орзулар кўкида сайр
Айлаган онларга хайр!..

Қаноат тобеси – дил
Эшик очар, Онажон,
Қалбимнинг энг мусаффо
Туйғуларини қурбон
Этиб, бегоналарга –
Суйиб овораларга...

Байтул ҳазон кўнглима
Ёғду сочар, Онажон,
Қуёш тафтидан ўтлуғ,
Қамар сиймосидан пок
Чеҳрангиз, нурмаконим,
Кўкси дурларга коним.

Наҳри Норин юзимнинг
Шўрин ювар, Онажон.
Нигоҳингиз ғамимни
Дилдан қувар, Онажон...
Бажармас юрак фарзин,
Уқмас кўникмоқ дарсин,
Йўлимга сочар арзин –
Йиқилгайман, Онажон!..
Пойингизга хазондек
Тўкилгайман, Онажон!..

ПАНОҲ

Не нафким, бедорхоб байт битурсиз, дер,
Ором ёр бўлмағай, гар ёзмасам шеър,
Кўним йўқ жисмима, ё фалак, ё ер –
Шояд, кўнгил юкин олсалар, ё Раб!

Ёзсам, чекингай мунг, дейману, гумроҳ —
Армон ва ҳижрон мунг мулкига ҳамроҳ,
Кезгайлар садоқат гулбогида... Оҳ!..
Кошки, пайҳон айлаб толсалар, ё Раб!

Неча мезон, неча фасллар, ойлар
Жолаларин дийдам шашқатор айлар,
Қоғоз ашк шодасин кўксига жойлар —
Зора, зорима кўз солсалар, ё Раб!

Ишонч қасрига ўт ёқса иштибоҳ —
Топгум шеър бағридан кўнглима паноҳ!
Умр илдизига тега урса, чоҳ
Тубига чўккай бир кун алар, ё Раб!

ЙЎЛДАМАН...

Йўлдаман: кўзимга кўринмас дунё,
Кетяпман, дилимни йўлингга ташлаб.
Қамарим эринчоқ нурлари рўё,
Шамсим ётар уфқдан кўтармай бошлар.

Сийратим ситамкор сийратинг тилар,
Гирёна юрагим ситилар чок-чок.
Дил торим арралаб, ўзни аллалаб,
Сен ором оляпсан сокин айни чоқ.

Умрбод умидвор умрим узилар,
Дилимга соялар солаверсанг, ёр,
Изингдаман, воқиф нигоҳлар, кўзлар
Васлингга интизор васлимни кўзлар.

Номус кучи ахир ўлимдан огир,
Мусофир — бир сағир, бир кўнгли ярим.

Ҳажр уйи қабрдан минг бор қорадир,
Сарсонликда қолди сағир кунларим.

Ойдин орзуларга ошно оқшомим —
Ваъдаи висолинг — ишқи иқроринг!..
... Лабз остонасин ортида беҳис,
Бесўзгина жавоб: кибру инкоринг...

Тун пардасин тўсар: кўрмасин дунё
Дарди сиртга чиқмас Хуршид юзини!..
Нетай, башафқатим, меҳрибонларнинг
Писанд этмаса дил мингу юзини...

Фақат сен, деб юрак ёнса, нетайин,
Ҳажринг хароб этса, хор этса нетай?
У ёнда бир гулу бунда бир гулинг
Йўлимга таъқиби хор экса, нетай?

Садақа тилайми алардин ва ё:
«Бир лаҳза унутгин гумон-гинангни,
Сенга борлигимни берайин, ағёр,
Бир бор ҳидлаб олай хушбўйгинангни!?!..»

Умидсиз, ушалмас умидим ҳақи
Умидбахш ваъдалар айлама тухфа.
Менинг маъсума, зор юраккинамни
Баским, беқадрлик қилмасин хафа!..

... Саргардон сар-пойим топсалар завол,
Сўлиб қолса кўксимда ишқ чечаги,
Олиб кетсам ҳижронингни қучоқлаб,
Жаннатлардан васлинг излар юрагим.

ТОҒ ЙЎЛИ...

Тамшанар забоним — ҳамиша ташна,
Қониб сув ичмаган йилларим қақшар.
Тоғ йўли...

Қизчалар узатар лола,
Кўзларимдан томар лоларанг жола...

Кетяпман, эргашар руҳ — кўнгил нолиб,
Кетяпсан сен жуда олисда қолиб...

Тоғлар, дардингизга дардим қўшингу
Бўлингиз янада улканроқ,
Оғир!..

Ваъда отлиғ енгил — бебизоатни,
Армонлар дояси — ҳажри фурқатни
Мулзам этсин вазмин, мағрурлигингиз,
Ўргатинг аларга раҳму рифъатни.

Лолалар — нолалар — тоғ ашки — жола,
Лоларанг юраклар — хаста дил — вола!..

* * *

Руҳим чўкиб кетди-я,
Қадрсизлик баҳрига,
Бошим эгиб қайтдим-а
Бағри тош Кент шаҳридан.

Кўзларимнинг нурларин
Тош йўлларга тўқдим-а,

Ваъдаларин вафосин
Беролмаган дустим-а!..

Юрак ўксиб кетди-ей
Васли толе ишқида.
Мискинларга жой қайда
Тош осмонин кўшқида?..

Орзу қучиб бир оқшом,
Бир кечада қон ютдим.
Ҳажр – тун гулханидан
Қуёшдан паноҳ кутдим.

Бағрим куйиб кетди-ей
Ағёрлар бахт – ёридан,
Бедаволик яхшидир,
Висолсиз ишқ боридан.

Тошюрақлар биларми,
Кўнгил садпорасини?
Ғанийлар кас санамас
Олам овворасини!

... Кўнглим бузилиб кетди
Тошзабонлар заҳридан,
Меҳрим узилиб кетди
Тош замонлар даҳридан.

Қолиб кетди оҳларим
Тошкўчалар бағрида –
Тупроғимни соғиндим, –
Бағри тош Кент шаҳрида.

САВОБ

Бир висол истадим, қуёшдай тафтли,
Баҳордай хушчирой, сабодай майин!..
Топмадим...

Бир умр юрак торларим
Унсиз чалиб ўтди айрилиқ куйин...

Бир хаёл истадим, самодай тоза,
Топдим...

Ниҳояси кўринмас аммо,
Телба руҳим йиғлаб, айласа нидо,
Устимдан қаҳқаҳа урди ер-само...

Қадди дол истадим — ўзимдек маҳзун,
Ўзимдек нимкўнгул, ўзимдек фақир...
Топдим, топганим ишқ майин эмас,
Ҳижрон денгизидан сув тутди тахир.

Даҳри зол истадим — мозийга боқиб,
Дедим: керакмиди ҳижроний мерос?
Йўқ эса муҳаббат, йўқ эса вафо,
Нечун даркор ахир ўтли эҳтирос?!..

Бир висол топмайин, савол истадим,
Даҳри зол бағридан жавоб истадим...
Хуш овоз янградики: «Хуршидага
Фироқ дардин бериб, савоб истадим!»

Кўксимда кўкарган ғам дарахтининг
Ҳар бир япроғида исминг ёзиғлиқ.
Юрагимга тигдек санчилаётган
Шохларида зил-зил армон осиглиқ.

Хазонга айланган япроқ юзидан
Бирма-бир исмингни суғурар қалам,
Зулматга чўмганда беғубор қоғоз,
Дайди ел мисоли изғийди алам...

АЛАМ

Ичмоқ мумкин аламини қониб,
Кучмоқ мумкин армонни нолиб,
Ютмоқ мумкин юракка, дўстлар,
Ишқ шаробин ҳижронда ёниб!..

Муҳаббатнинг титроқ қўллари
Кўнглим жомин тўкиб юборди,
Изларингдан ўпмоқчи эдим...
Ёр, лабларим — лабинг губори!..

Ичмоқ мумкин май — илинж — нажот!
Кутмоқ мумкин дўстдан ҳаловат,
Ютмоқ мумкин сирларни, бироқ,
Юрак бўлмас асло саломат!?!..

Ҳаёт дарахтининг япроғи
Ташнаи зор сарғайиб, сўлди,

Нур ваъдасин айлаган юлдуз
Тийра туннинг устидан кулди...

Кетмоқ керак унсиз бу тундан,
Чекинмоқдир руҳим одати!..
«Ранжимоқлик йўқ, жоним, Сендан!» —
Нотавон дил самимияти!..

... Тотли суҳбат тотларин туйдим,
Дудоғингнинг ўтидан куйдим,
Шафқатингдан баҳраманд бўлиб,
Шафқат қилдим, суйилдим, суйдим!?

... Кел, дединг, бахт чақнатди кўзим,
Бил, дединг, чин муҳаббатимдир,
Ишонаман, ишон, чин сўзим!..
... Кунинг иқрор, инкоринг — тундир...

... Ёқимлидир озорларинг ҳам,
Гарчанд ҳамон юрак гирёна,
Сен нафосат ичра яктосан,
Сен юрагим ичра ягона!..

Сен манимсан, муҳаббатимсан,
Сен заминсан, самовий нурсан,
Сенга борим берсам-да жимсан,
Сен жаннатсан, малаксан — хурсан!

Мен пойингга интизор тупроқ,
Мен — садоқат даштида ташна,
Мен чин ишқ-ла севаман, бироқ
Сен севасан кўзимни ёшлаб!?!..

Битмоқ мумкин аламдан ашъор,
Кутмоқ мумкин васлингни йиллаб,
Ўтмоқ мумкин оламдан фақат
Сенга умр, омонлик тилаб?!..

ТУҒИЛГАН КУН

Туғилсин туйғулар,
Туғилсин ҳислар,
Мусаффо — пок бўлсин ортдаги излар.
Эзгулик зиёси сочсин дур — сеҳр,
Қалблардан таралсин
Муҳаббат, меҳр!
Дунёга нур керак,
Оташ — қуёшга,
Инсонга не керак севгидан бошқа?
Сувсиз яшнарми гул,
Яшнарми ҳаёт?
Ишқсиз ахир қандай яшар одамзод?
Дарёлар тўлқинсиз наҳрми,
Юрак
Тўлғониб, куймаса кимга ҳам керак?
Туғилсин оҳанглар,
Туғилсин оҳлар,
Диллари дардларга ошино моҳлар...
Қалбларга армонлар солсин майли ишқ,
Майли уммонларга айлансин сиришк.
Майли, девонавор висолсиз тунлар
Асрий орзуларни этсин кукунлар;
Эгилсин эгилмас,
Эрк билмас бошлар —

Кўнгилга зулм этса сабру бардошлар!..
... Туғилса ишқ сабаб
Нафосат — назм,
Энг улуғ бахт асли
Шудир, азизим!

ОРАЗИНГ

Оразингни кўрмоқ бўлмади насиб,
Имкон туғилмади бизга муносиб...
Кўп ўртади дилни сўзларинг жозиб,
Қарашлари жонни олар жаллодим.

Араз-гиналарга асло йўқ ҳожат,
Гарчанд зоҳирим тинч, дил беҳаловат,
Иқрори ишқ оғир ранжу малолат —
Замиримда пинҳон оҳу фарёдим.

Сирли нигоҳингда нури шаҳодат:
Ишқи садоқатми, рашки ҳарорат?
Дардинг дардим эрур, сеҳру синоат
Ўқлари мўлжалга аниқ сайёдим.

Ҳар ким дилга олов ёқолмас, аммо
Кулиб боқмас бизга серабр само —
Рақиблар, таъқиблар бисёр, бедаво,
Қўллари қисқа-ю, меҳри зиёдим.

Висолинг бир бора этгайми, насиб,
Фурсат туғилгайми, бизга муносиб?
Ва ё дилга фироқ чўғини босиб,
Ўтгаймизми армон бирла дунёдин?

Ҳолим ёмон деманг, ҳолим
 минг бор маним ёмондир,
 орзуларим бирён — ўжар
 руҳим ҳажр томондир.
 Таъқибу ор ўртамизда
 ҳадсиз баҳри уммондир,
 алвон ҳисларни ҳис этмас
 тошдийда бу замондир —
 мулки олам беишқ ғариб,
 беилтифот мезбондир!?!..

СОЙ БЎЙИДА

Косонсойнинг бўйида маъюс
 Хаёлингни қучди хаёлим,
 Туйғуларим тошди сувлардек
 Васлинг излаб, васли зилолим!..

Бир тупгина жийда тинглади,
 Бир сой билди юрак дардимни.
 Нажот сўрмоқ истади сендан
 Юволмай сой кўнглим гардини...

Ҳамроҳларим кўп эди, юрак
 Ўзни тамом санади ёлғиз...
 Сувдек бисёр, сувдек соф тилак —
 Орзуларим сувдайин ожиз —

Манзилига етгунча неча
 Тошлар ботар сафо бағрига,
 Парвонадир, бедор — сернидо
 Шошар чексиз ҳижрон бағрига...

Мусаффордир Косон ҳавоси,
Тоғлари дур, сойлари зилол!..
Термулганча ўлтирибман жим,
Барча завқ-шавқ қалбимга малол —

Фақат васлинг излар юрагим,
Фақат хаёл берар тасалли...
Бенаво дил унсиз, умидсиз:
Висол тонги отгайми ҳали?..

Косонсойнинг бағрида ёлғиз
Ёздим ниҳон дил тафсиримни...
... Бохабар сой тўлғонди маънос,
Тинглади жим жийда сиримни...

ҚУШ

Ҳаётимга баҳор, руҳимга мадор,
Баётимга шарор олиб келган қуш!
Хонишларинг сеҳри оқшому саҳар
Бедор юрагимни айлади сархуш!..

Юсуф жамолини орзулаган дил
Зулайҳо хобини айларди хаёл,
Қайснинг аҳволидан хароба кўнгил
Ишқсизлик даштини этарди ишғол...

Баҳорий гулларин исин қизғониб,
Қалбим торларини созлолмаган ишқ,
Баётимда севинч сўзидан тониб,
Бахтнинг сарҳарфини ёзолмаган ишқ —

Семурғ қанотида сирли мактубин
Ҳазин дил боғима элтибди, наҳот?
Ойнинг ўн бешини тийра айлабон,
Ўн бешин мунаввар этибди, наҳот?!..

Толеимга беҳишт, қалбимга соғинч,
Дил лавҳимга севинч инъом этган қуш!
Дилингда маъсум бир ихтиёр, илинж –
Дардим олиб, ўзинг тортдингми хомуш,
Баётимга ҳаёт инъом этган қуш?!..

АЛВИДО

Алвидо, муҳаббат,
Алвидо, севги!..
Мен сенинг пойингга тиз чўкдим ожиз...
Сенга илтижолар қилдим боумид,
Қалбимни топширдим қатлингга ёвуз!..

Алвидо, гўзалим,
Беғубор оҳу!..
Сенга беихтиёр суяндим беҳол...
Тунларимни кундуз, аёзим баҳор
Айлаган илинжим – сен, дедим, ошкор!..

... Ассалом, изтироб,
Ассалом, ҳижрон,
Сенинг оёғингга қўймоқдаман бош...
Дилимда не хоҳиш –
Не истак, не сас!?!..
Тингламайман!..
... Фақат ...кўзларимда ёш!...

Алвидо, бенажот, бежавоб туйғу!..

ИЗЛАДИМ

Мен дунёдан фақат меҳр изладим,
Дилга чин вафодан муҳр изладим...
Меҳр излай-излай куксим музлади,
Ўзимни сенлабон, ишқни сизладим...

... Мен дунёдан фақат жафолар топдим,
Алёр излаб, гирён наволар топдим,
Баҳорий беқарор саболар топдим —
Қалбимдан қаҳр — акс садолар топдим...

... Мен дунёдан ширин висол изладим,
Тоза ишқ изладим — зилол изладим,
Олов дудоқлардан куйганда лабим,
Самовий — сарҳадсиз хаёл изладим!..

... Мен дунёдан талхи уммонлар топдим,
Сайри боғ истабон, сайҳонлар топдим,
Саргардонлар излаб, комронлар топдим!..
Қалбим қул айлаган хоқонлар топдим!..

Орзулар баҳридан армонлар топдим!?!..

ЎТИНЧ

Мен Сизни тушундим —
Ҳаракатингиз — менга аён этди
Не дер дилингиз!?!..
Мен розиман, фақат...
Фақат, азизим,
Қалбим билан қалтис ҳазиллашдингиз!

Гар Сизга балолар ёғдирди ишқим,
Гар Сизга малоллар келди севишим?..
Майли, мен розиманки,
Жабрдийда
Қалбимга санчингиз қалбингиз нишин —
Сиз мени тушунманг!..
Майли, тоабад
Васлингиз орзусин айлаб ўтсин дил...
Майли,
Хазонларга қўшилиб маҳзун,
Байтул аҳзонларни кезсин бу кўнгил...

Майли,
Бераверинг озорми, ситам,
Мен — сабр элининг фуқаросига.
Минг соғинч, меҳр ила суртгум жабрингиз
Кўзгинамнинг оқи ҳам қорасига...

Мен Сизни тушундим!?!..
Фақат, ўтинчим:
Бундай ҳазил қилманг ўзга қалбларга!..

* * *

Фақат кутиш, фақат қаноат,
Бу не ҳукм, бу не синоат?..
Етгай сабр, етмас ҳарорат,
Кўтаролмам озорларингни;

(Чексиз алам, чексиз изтироб,
Ташна дилни қондирмас шароб)
Тонгим қаро, тунлар тарки хоб
Этган ҳажр — мозорларингни.

Ҳислар бедор дилимни эзиб,
Жабринг ортар севишим сезиб!..
Айрилиқдан, армондан безиб,
Кезмоқдаман гулзорларингни.

Нурсиз дунё, нурсиз коинот,
Ишқсиз давом этмас-ку ҳаёт,
Ажабланма айласам фарёд,
Эшитмайин оҳ-зорларингни!..

Дардсиз юрак – бесавдо юрак!
Дилга зармас, чин меҳр керак!
Нигоҳларинг бермоқда дарак –
Шарҳ айлабон изҳорларингни!?..

СЕЗДИМ...

Сездим: кутдинг менинг кетиб қолишим?..
Кетдим, тингламайин кўнглим нолишин –
Тун бўйи бетиним ашким хониши
Ҳўл этди бошимни қучган болишим...

Ёлғизлик истадим, истадим хилват,
Тиладим тонггача Аллоҳдан тоқат,
Суянчиғим бўлди муз девор фақат,
Кўксимни ўт каби ёқдинг, муҳаббат!..

Истадинг, дил кечсин ишқидан гўё,
Истадинг, сув ичсин ашкимдан рўё,
Истадинг нур афшон юзимни гўё,
Қопласин надомат доғи зим-зиё!?..

Ёқут лабларингдан ранг сўрамасдим —
Гарчанд усиз ҳолим танг, сўрамасдим...
Сочсанг сар то қадам зар, қарамасдим!..
... Мен унсиз — забонсиз олурман қасдим!..

ЁСУМАН

Мен сиздан хафаман,
қаттиқ хафаман,
Хушбўй ифорлари
тансиқ ёсуман!
Аммо юрак қурғур
гоҳида ёмон
ўртаниб, интилар
васлингиз томон.

Тилингиз ишқингиз
яширсин, майли,
Кибр даҳридасиз —
замона зайли!..
Ҳажрингиз ўтида
ёқай дил майлин —
Гулингиз яшнатсин
кўнглингиз сайлин!?..

Сизга фурсат бергум,
вақт — муддат бергум,
дилдошингизга эрк,
саодат бергум —
давру давлат бергум,
синоат бергум,

аммо халал бермам,
қасамёд бергум!..
Охир пушаймондан
каронат бергум?!..

ҒУРУР

Ҳажринг дилим ёққан заҳоти
Такрорлагай забоним отинг...
Ғурур боғлаб қўйган қанотим —
Боролмам ё унутолмайман.

Ўртанар дил, ўртанар нолам,
Беун, бесас тўкилар жолам,
Тебранмоққа ожиздир қалам —
Ғамдан бўлак сўз тополмайман...

Кўнглингда не эрур гумондир,
Шубҳа маҳжул тигдан ёмондир,
Ошқори ишқ фазли иймондир,
Дилинг сиррин тушунолмайман?..

Сабр ҳарамида зерикмам,
Севсанг севгум токи тирикман!..
Инқори ишқингга шерикман,
Ўзгага лек дил беролмайман!..

АФСУНҒАР

Борингни берурсан ёринга,
Мен-чи, мен — ярайман коринга!..
На лутф, на ширин бир калом
Айтмоғлик келдими оринга?..

Топганинг — тиллодир, гуҳардир,
Эътибор, эҳтиром — зафардир!?!..
Барчаси ҳадя дилдоринга!..
Менга-чи, тутганинг — заҳардир!..

Кўзимни боғлади афсунинг,
Юзимни доғлади афсунинг,
Бошимга балолар ёғдириб,
Севмоққа чоғлади афсунинг!?!..

... Зиёнлар этмайин севдим-а,
Риёлар этмайин севдим-а,
Инсофдан, ҳаёдан тож кийиб,
Илтифот кутмайин севдим-а!..

... Топганим — кўзёш бениҳоят,
Ишқ қайда, қайдадир муҳаббат?!..
Юракни садпора айлади
Оқибат нафрату надомат!..

Боримни бергандим, ишқ, дея,
Тўксам ҳам арзир сиришк, дея,
Кўзимга тўтиё этгандим —
Бунчалар хушбўй бу мушк, дея!..

... Янглишдир дунёлар аслида,
Дунё бу — рўёлар, аслида,
Риёга кўнолмас гурурим,
Аёллик шаъни бор наслимда!..

Ишонмам минг оҳу зоринга,
Энди кор келмасман коринга!..
Ёлғонинг — фиғонинг — жаҳонинг —
Борингни ҳадя эт ёринга!..

НАФРАТ

Нафратлангум, дейсану кўзинг,
Жовдирайди у ёқ, бу ёққа...
Алдаяпсан ўзингни ўзинг,
Вужудингни ташлаб тузоққа!..

Нафратлангум, дейсану ногоҳ
Кўнғирогин кутасан унинг.
Соғингансан, кўксинг тўла оҳ!
Лек ичингга ютасан унинг...

Ўз-ўзингга сўзинг юракка
Бўлолмайди ҳозирча малҳам —
Сабр — унинг давоси якка,
Нафратдан ишқ топгуси барҳам!..

* * *

Бергил барча ситамларингни,
Ишқдан бунёд мотамларингни,
Қизғон майли, ҳотамларингни,
Фақат бошим мутеъ этмагил!..

Айтгил севги эртагин, майли,
Қалбим ишқдан ўртагин, майли,
Узгин умид куртагин, майли,
Фақат бошим мутеъ этмагил!..

Санчса нишин кўксимга ақраб,
Кулсин ағёр бахтидан яйраб,
Яро кўнгил ўксисин, ё Раб,
Фақат бошим мутеъ этмагил!..

Мажнунтоллар сочларин силаб,
Кутай, майли, ишқ фаслин йиллаб,
Ўтай мангу ёр васлин тилаб,
Фақат бошим мутеъ этмагил!..

* * *

Ўзим Тошкандаман, кўнглим Андадир,
Дард бор улуғ – соғинч деган танда бир!..
Кундуз кулгу, тунда уйқу кандадир,
Нетай, азму ихтиёрим сандадир!..

Қўлим ҳар ишда-ю, кўнглим сиришқда,
Хужраи ғамдаман, ағёр-чи кўшқда!..
Манимдек бир жафокаш борми ишқда –
Сенсиз гирён қалбим парокандадир.

Теграм тўла дўсту ёрлар – вафодор,
Эътиборим кутар йиллаб умидвор,
Нетай, жоним Анжонингга харидор,
Жисмим Тошканда-ю, жоним Андадир!..

* * *

Мен Сени йўқотишдан кўрқаман!
Қайта қурбонлик!?!..
Йўқ, Сени йўқотишдан кўрқаман!
Энди ишқ топмоғлик машаққат!
Янги ҳис топмоғлик машаққат!
Ишқ!
Сени йўқотишдан кўрқаман!..

Мен Сени гулларга топширдим,
Беҳис кўнгулларга топширдим,
Ишқимни кулларга топширдим,
Сен мени кимларга топширдинг?..

Мен сенга тилло бахт тиладим,
Вафодан тожу тахт тиладим,
Рашкдан куксимни тигладим —
Йиғладим...
Йиғладим...
Йиғладим!..

Мен сени атадим эзгу, деб!
Баҳорий гулларга кўзгу, деб!
Сен мени бир хазонрезги, деб,
Топширдинг...
Йиғладим: севгум, деб!..

АФСУС

Афсус, Сизнинг асирангизман,
Афсус, Сиз, деб ўртанар юрак!..
Ишқ, деб тўлиб-тошган денгизман,
Охир ишқ, деб жон берсам керак?..

Афсус, Сиздан кечолмас кўнгил,
Афсус, нурсиз сўнган юлдузман,
Афсус, пойингизда пайҳон гул —
Афсус, сувсиз сўлган нарғизман...

Афсус, Сизга боғлиқ қувончим,
Бебош туйғу – жиловсиз ҳисман,
Сиздан ўзга йўқдир суянчим,
Афсус, Сизсиз мангу ёлғизман?!..

* * *

Бир киши унутса, унутибди-да,
Бир киши рад этса, этибди, ахир,
Бир киши дилингни оғритаверса,
Бутун бир дунёни билмагил тахир!

Бир киши устингдан қулса мириқиб,
Бир киши кўксингга қадаса ханжар,
Дунёни айблаб, дунни унутиб,
Ўксима, мағрур тур!
Санчиса санчир!..

Бир киши ҳеч нега эмасдир қодир,
Дунёлар фонийдир, даврон ўткинчи!
Йиғлама!
Кўз ёшинг садқаисардир,
Гарчанд бошинг эгик,
Ютгил ўкинчинг!..

Бир киши унутса унутсин, майли,
Балки бу Аллоҳдан имкон – иноят?..
Бир киши дилингни оғритаверса,
Сен ўзга дилларга айла шафоат!..

* * *

Ҳар лаҳза, ҳар соат, ҳар кун, ҳар кеча
Мен сени соғиниб, эслайвераман!..

Оҳларинг етмайди Узумзоргача,
Мен ҳам фарёдимни асрайвераман!..

Ҳар лаҳза, ҳар соат хаёл уммони
Гирдобида жисмим айлар чархпалак...
Бунча олов — ўтсан, кўнгил армони?..
Бунча сербулутсан, бераҳм фалак?

Ҳар лаҳза, ҳар соат соғинч дафтарим
Исмингни кўз-кўзлаб дилим ёндираб,
Боқсам самоларга Сени ахтариб,
Юлдузлар ёғдуси кўзим тиндираб.

Бир лаҳза, бир соат, бир кун, бир кеча
Мени эслар бўлсанг, соғинар бўлсанг,
Розиман, ҳажрингда ўртансам қанча,
Бахтлиман, исмингни такрорлаб ўлсам!?..

ЁМҒИР

Беором, беозор, беғубор ёмғир,
Кўнгил гардларини ювмоққа қодир —
Сен ширин хаёлдан айирган кеча
Дилим ёр айлади ҳисларга соҳир.

Беором, беозор сас ила ёмғир
Сен ва менинг ҳижрон куйимиз чалур,
Сен дунё ғамларин тухфа этган тун
Кўнглимга илинжу умидлар солур!..

Беором, беозор, беғубор ёмғир,
Бемехрим кўксига мурувват ёғдир!..

Мен гурур тоғидан йиқилмай туриб,
Сен уни киборлар юртида толдир!..

Беором, беозор, беғубор ёмғир,
Кўнгил гардларини ювгилки, моғир,
Мен дунё ишқидан воз кечай, токи,
У афсус наҳрида оҳ чексин оғир!..

СОҒИНЧ

1

Соғиндим, ҳисларим бедор, беқарор,
Соғиндим, соғинчдан юрак бемадор,
Кечиргил, азизим, кечиргил, магар
Безовта айласам гоҳ тун, гоҳ саҳар.

2

Соғинч деган садодан зирқирайди юраклар,
Соғинч кезган саҳрода ушалмагай тилаклар,
Соғинч абри — самодан ёмғир элар элаклар!
Соғинч куйин навода оғир чертар билаклар.

3

Хаста-беморингни ташлаб фиरोққа,
Сен кетиб боряпсан мендан йироққа...
Магар келгунингча жоним олса ишқ,
Кўзимни ёпгину, тўкмагил сиришк!..

Дедингки, дардингнинг давоси ўзим,
Садоқат мулкининг гадоси ўзим!
Муддао отига миндингу дединг:
Ишқ фаслин беқарор сабоси ўзим!

Сенсиз менга ишқ деган сўз керакмас,
Боғу чаман, куну кундуз керакмас.
Лаҳза ором этолмагач бахшида —
Тун керакмас, ойу юлдуз керакмас!..

* * *

Мен сени нурларга ўхшатдим,
Беғубор кўрингач борлигинг.
Сен мени беаёв қақшатиб,
Англаддинг дунёнинг торлигин.

Фусункор чаманзор қўйнида
Кафтингга дунёмни тутқаздим,
Сен-чи, ишқ булоғин бўйига
Изтироб дарахтин ўтқаздинг.

Севгисиз ҳаёт йўқ дерлар-у,
Жонни ҳам олғувчи ишқ экан.
Сенга деб сақлаган дурларим
Вазнидан юракда тоғ — улкан...

Ушбу кун қалбимда на бир тафт,
На севинч, на соғинч, эътибор —
Ташна ишқ гулларим сен тараф
Сувсираб боқмаслар умидвор.

Соф меҳр, соф туйғу-ҳисларим
Ишқ отлиғ маъвода хорлигин
Билдинг-у, минг рангда тусланиб,
Англадинг беқарор ёрлигинг.

Мен сени нурларга ўхшатсам,
Зулматдан қўл чўздинг ботиниб.
Сен мени кимларга ўхшатдинг,
Эй, маъсум дилимнинг қотили?

МАВҲУМОТ

Сен на гулсан, сен на дурсан,
Сен на ёғду!
Сен — рўё!?
Сен на шодлик ва на қайғу,
На охир, на ибтидо!?

Сенда шафқат, сенда ҳайрат
Топилмас хуш фазилат,
Сенда жами сеҳру қудрат,
Жами зоҳирий зийнат.

Сен сабаб хор юраклардан
Чекингай ғам-аламлар.
Сен туфайли дилдан ситам,
Кўздан аримас намлар...

Сен на булбул ва на зогсан,
Сен на висол, на ҳажр?...
Сен муаллақ манзилгоҳсан,
Сенга ер-кўк мунтазир...

Сенга ишқу ҳурматим, ҳам
Сенга қасду нафратим.
Сенга Ҳақдан етганда ғам,
Зикр этгайсан отим!..

ТАЪҚИБ

Менга нигоҳингни тикмоққа, айт-чи,
Қандай ботингайсан, эй, бевафо ёр?
Унутдингми, ҳажринг чоҳидан нажот
Кутган қўлларимга санчганингни хор?

Зинҳор сен ҳақингда сурмасам хаёл,
Нечун тушларимда таъқиб этасан.
Умидсиз юракка ваъдаи висол
Айлаб, кўксимга гул тақиб кетасан...

О-оҳким, шум тақдир бир-биримизни
Гоҳ-гоҳ учраштирар синоат учун?
Шундай дам бешафқат нигоҳларингни
Менга қадайверма, сендан ўтинчим!

Етар, айролиққа беролмайин дош,
Тупроқлар қаъридан излаганим жой!..
Етар, ҳижрон тигин юракка санчиб,
Беҳисларга беҳис очганим чирой...

Меҳру муҳаббатнинг серқуёш фаслин
Аёзли кунларга алмашиб ночор,
Етар, сабр отин пойида ожиз,
Вафо сўзларини этганим такрор...

... Балки ҳажринг ўти ёқар танамни
Токи етгунича умрим поёнга?..
Аммо учраштира ҳам Маҳшар тонги,
Нигоҳинг ташлама, ёр, мен томонга!..

* * *

Атрофга боқаман — ғариб бу дунё
Ичра ишқ гавҳарин излайвераман.
Кўнглим эзаверар телба бир савдо —
Васлинг илинжида бўзлайвераман.

Ногоҳ ғурур отлиғ бир хилқат келиб,
Равон йўлларимни бурар сўқмоққа.
Ноумид ҳисларим сенга интилиб,
Тинмай тутаверар мени сўроққа?!..

... Биламан, барчаси беҳуда, асло
Тубан қилмишингни кечиролмас дил?!..
Юрак ўртанади нафратдан, аммо
Сенсиз дайри дунга беролмам кўнгил...

Минг алам, дунёдан сен, дея ўтмоқ,
Гарчи билмасанг ҳам садоқат қадрин.
Гарчи олмасанг ҳам, гулларим тутмоқ —
Ўзга кўнгилларга сочолмай атрин...

* * *

Қара, дунёларга қуёш ярашур,
Ҳижрон тунларига кўз ёш ярашур...
Юраклар амрига қараш ярашур!
Кел, ярашиб олайлик, азизим,
Биз ҳам ярашамиз бир-биримизга!..

... Биз-ку, ярашардик бир-биримизга,
Қарамади замон тақдири бизга.
Гоҳ унинг, гоҳ бунинг таҳқири бизга
Тўсиқ бўлди...
ҳамда азизим,
таслим бўлиб қолдик ғуруримизга!..

* * *

Айб фақат сендан ўтди,
гувоҳ бунга ер-само!
Ўзинг айтгил, йўқса, бир бор
айлаган бўлсам хато.
Фақат тоза меҳр бердим,
фақат бердим тоза ишқ,
фақат туннинг қароғига
ёздим назми дилрабо.

Ойу йиллар билар менинг
не кечганин кунларим,
бода, гуллар билар — менинг
ичиккан дилхунларим.
Чорлама ишқ, сайри боғинг

серилтифот, сержафо,
чалсанг ҳамки жўшқин наво,
чиқмас менинг унларим.

Йиллар утар, хатоларни
англатгуси ниҳоят,
надоматнинг тунларида
тонг отгуси ниҳоят —
балки тағин кечирар дил,
балки кечирар юрак,
аммо, қайтиб келармикан
ўшал тоза муҳаббат!..

МУҲАББАТ

Дилни кўп қийнама, муҳаббат,
Жонимни ола қол, яхшиси.
Йўлингда хорлигим етмасми,
Кўй мени, эй кўнгил бахшиси!

Висолдан ўзга бу оламда
Гарчи йўқ орому фароғат.
Майлига кечайин баридан,
Фақат бас, қийнама, муҳаббат!

Майлига сочимни супурги,
Кўнглимни пойандоз қила қол,
Ўтинчим: бу дардкаш юракни
Ўртамай, жонимни ола қол!

Кўй мендек ожизни, муҳаббат,
Таслимман, этмасман қасд-гина.
Беаёв жангингда бил, фақат
Беҳислар қилгайлар тантана!

* * *

Кўнгил таскин излаюр, кўнгил учун бир ҳол сўра,
Бўлолмас толе жаҳон, таскин — асл иқбол, сўра.

Кулолмас кундуз қуёш, ором беролмас ой кеча,
Беролмам дил ўзгага, балки берарман мол, сура.

Хиёнатнинг кўксига тиф қадолмай ожиз юрак —
Садоқатдан кечолмасманки тик қаддим дол, сўра.

Ҳаёт бир-бир синов-чун ғам била дард инъом этур,
Вале шодлик мени бир йўқламайдир, баттол, сўра.

Сафолат бағрига ҳеч йўл етаклай олмас, вале
Сенингдек бир сафилнинг дастидан дил қаттол, сўра.

Басе, бахт юлдузин минг излабон ишқ осмонидан,
Мудом тоғдинг надомат мулкидин истиқбол, сўра.

* * *

Не учун мен сенга ишондим,
Ишонмадинг нечун сен менга?
Хиёнатга дўст экансан-ку,
Диёнатим қолди безга?

Дилим энди ҳиссиз ва дардсиз,
Ишқим қайтиб очолмас ғунча,
Дунё ишонч берса-да бекор,
Сен менга то ишонмагунча.

Билмам, хаёлингдан нелар кечмоқда,
Билмам, менга нима демоқ истайсан?
Аммо менинг сенга айтар сўзим бир:
Севаман!
(Сен ҳамон янги ҳисдайсан!)

Нигоҳларимизда ажиб маънолар,
Ҳислар жисмимизни тортар ишқ томон.
Афсус, тоғлар каби ғуруримиздан
Ошиб ўтолмайди улар ҳеч қачон!

ҒОФИЛГА

1

Сен гулни ҳақорат қилмагил, эй дўст,
Кўнгилни ҳақорат қилмагил, эй дўст,
Мунча кўп чалмасанг хиёнат куйин,
Бас, етар, нақорат қилмагил, эй, дўст!

2

Дерлар: айтилган сўз — отилган ўқдир,
Суяксиз тилга кўп эрк берма, нодон.
Малаклар номингга лаънатлар ўқир,
Ҳар сўзнинг жавобин қайтарар жаҳон.

3

Сен ўрнингни юксақлардан излама,
Юксақликка ой ва қуёш муносиб!
Ерни сен деб, самоларни сизлама,
Охир бўлган жойинг тупроқдан насиб.

Мунча ёлгонларни хуш кўрурсан, айт,
 Ёмби ёронларни туш кўрурсан айт?
 Мен сенсиз қуёшга ҳамроҳ бўлмишам,
 Сен менсиз чоҳ сари кетмоқдасан, қайт!

* * *

Майли, туннинг қучоғидан
 тундан қаро гуллар келтир,
 (Каззоб дунё, ўчоғингга
 алвон рангли ашким селдир!)
 Майли ўлдир,
 хиёнатли қучоғингда мени ўлдир,
 Аммо асло аён этмай,
 олиб кетгум асроримни.

Майли, менинг гулзоримда
 сайрасин ёв булбуллари,
 Майли, мунгли осмонимда
 елсин ғолиб дулдулларинг;
 Майли, куйсин кўнгилларим,
 кулсин сенинг шўх дилларинг,
 Минг бор жабру жафо айла,
 алишмасман қароримни.

Мен жонимни бериб бўлдим —
 ишқ элида қабрларим,
 Агар ошкор этар бўлсам
 сенинг барча жабрларинг,
 Эшитмоққа етмас бу ер,
 етмас само сабрлари!..
 Ўлсам ўлгум,
 Вале ошкор этмам ҳоли абгоримни...

* * *

Мен дардимни сўйладим...
Шамол
Эшитди-ю, бедарак кетди...
Сенга етолмади юрагим,
Афсус, сиру арзларим етди...

Мен дардимни сўйладим...
Илинж
Излаб ишқнинг кўчаларидан...
Юпанч тополмади юрагим
Ошиқларнинг нечаларидан...

Мен дардимни сўйладим...
Дунё
Кулди тўйиб абгорлигимга.
Ҳилвирайди ўксик юрагим,
Суянмоқни билолмай кимга?

Мен дардимни сўйладим...
Афсус
Олиб кетди шамол олисга...
Қолиб кетди ожиз юрагим
Алдовлардан тўлганча ҳисга...

* * *

Нурга чўмган севги сатрин тузмасман,
Серхазон ишқ богин сира кезмасман...
Бағрим – қуёш, намхуш ҳаво эмасман,
Лек қуёшдай кулолмасман, дўстларим,
Оби дийдам тиёлмасман, дўстларим!..

Ошиқларим юрак розин тўкса ҳам,
Кўйимда минг дарду алам чекса ҳам,
Фурур тоғи пойимга тиз чўкса ҳам,
Қулфи дилим очилмагай, дўстларим,
Нури иймон сотилмагай, дўстларим!

Муҳаббатнинг йўллари тордир менга,
Севги оромгоҳи — озордир менга,
Неча Фарҳоду Мажнун зордир, нега
Кўринмайдир Вафо даштида Мажнун,
Хиёнат тоғида Фарҳод туну кун?..

Басе, савти наволарга ишонмам,
Ҳийлагар, шўх саболарга ишонмам,
Ҳажр ила бедаволарга ишонмам —
Хиёнатнинг хили серобдир бугун,
Садоқатнинг ҳоли харобдир бугун...

Даста-даста гулларим бор, асраган,
Хушкалом булбулларим бор, асраган,
Самовий соф дилларим бор, асраган —
Қалбимга жо осмон қадар муҳаббат,
Сочай ер узра, то унсин оқибат!..

* * *

Сиздан ранжимоққа ҳаққим йўқ сира,
Гарчи ўртанса-да минг бора кўнгул!
Сизсиз туйғуларим ҳамон бокира,
Армон саҳросидан излармиди гул?..

Дерларким, ер юзин меҳру диёнат
Тарк этиб, мангулик сари равона
Бўлса гар, яқиндир рўзи қиёмат —
Қолмаса яхшилар охир замона...

Сиздек соф кўнгуллар яшасин доим,
Замин юкларини ортиб елкага!
Шояд, олислагай қиёмат қойим —
Раҳматлар ёғилгай шунда ўлкага!..

Сиздан ранжимоққа ҳаққим йўқ сира,
Майли, ҳабиб бўлинг ҳабибингизга.
Мен пинҳон севгимни асраб бокира,
Яратгандан толе тилайман Сизга!..

* * *

Келишга ваъдалар айлаб,
Вафолар қилмадинг, ёрим,
Жаҳонни тутди фарёдим,
Сенга лек етмади зорим.

Эдинг бир лутфима муштоқ,
Сенингдир борлигим бу кун,
Ки сезмайсан, бутун олам
Ҳажрдин торлигин бу кун.

Сиру асрорларим қисмат
Санга этганди шарҳ бир-бир,
Бу кун ғамларга ғарқ қилган
Ўзингсан — дилни эзган сир...

Ситамлардан эдим безор,
Билардинг бу юрак ҳолин.
Фироқинг наҳри гирдоби
Тамом танг қилди аҳволим...

Ҳукмрондир, бугун дилда
Алам отлиғ қасоскор ҳис.
Видо сўзин этур такрор
Умид кўнгул аро танқис...

СЕН ФАҚАТ...

Сен фақат ширин хаёлсан,
Гулни маҳв этган шамолсан,
Соф муҳаббатга заволсан,
Сен фақат ширин хаёлсан!..

Сенда йўқ мардона кўнгил,
Парвариш истар ахир гул!..
Бунчалар ҳам бўлмасанг гўл?..
Бежавобу бесаволсан.

Ҳажр ила девона юрак,
Висолдан-чи, йўқдир дарак,
Қанчалар эдинг-а керак,
Беҳабар ё бемалолсан?..

Во ажаб!
Лолу ҳайронман —
Бир сенга зору нолонман,
Бедавоман — бедармонман —
Тинч ҳаётимга малолсан!..
Сен фақат ширин хаёлсан!?..

ГУМОН

Ёлғизман, ёлғизим, юрагим ёлғиз...
Сен – шерюракдурсан, мен – ожиза қиз.
Соғиндим, соғинчим, соғинчим – чексиз,
Афсус, қайтиб Сени кўрмоғим гумон...

Мен Сендан на гуҳар, на дур сўрадим,
Висол хобгоҳида сабр сўрадим,
Ҳисларинг авайлаб, дилга ўрадим...
Афсус, қайтиб Сени кўрмоғим гумон...

Менга керак эмас жаннатий гулзор,
Қалбинг гулларига бўлганман хумор,
Ойу юлдузлар ҳам эрур хабардор!..
Афсус, қайтиб Сени кўрмоғим гумон...

Кўрқма, гулбоғингга қадам қўймасман,
Гарчанд ўзга боғнинг гулин суймасман...
Э воҳ!
Дил куйга-ю, ўзим куймасман?!..
Афсус, қайтиб Сени кўрмоғим гумон...

ХИЁНАТ

Қалбим шикастадур юзинг аксидан,
Бағритош зотларга соя солсанг-чи!..
Аёвсиз афсунгар нигоҳинг тиғин
Рақибим кўксига санчиб олсанг-чи!..

Кўнглим эрур – тирик ғам мақбараси,
Чароғ тансиқ вайрон юракларимда...

Ҳамла қилсанг тагин,
Эй, бераҳм ёв,
Жонсиз таним ётгай йўлақларингда ...

Кўзимнинг шароби гар бўлса даркор,
Майли, гирён айлай ҳар он, ҳар соат.
Ягона ўтинчим:
Лоақал бир бор
Менга қиё боқмай кет, эй Хиёнат!

* * *

Қадрима етгувчи бир ёр топилмас,
Ломакон жисмима диёр топилмас...
Дилозор дўстларим бағрида, э воҳ!
Топилгай ханжар-у, ор топилмас!

Нури моҳ изларам — паноҳ изларам,
Сайри боғ изларам, гулзор топилмас —
Муҳаббат мулкининг тупроғи аро
Вафодор изларам, зинҳор топилмас!..

Юлдузлар ёғдусин олис Коинот
Улашгай беминнат дил айвониға,
Минг аламки, Замин юзинда ҳатто,
Биргина соҳиби шарор топилмас...

Ёлғизлик кемирган кўнглим деворин
Қулатмоқ истаган ғанимларим мўл,
Ё фалак!
Йиқилмоқ истамам, ва лек
Қаддим тик тутмоққа мадор топилмас...

Ҳасаднинг кўксига оловлар ёқиб,
Ўзнию ўзгани кул айлаганлар,
Адашманг, кенг жаҳон ичра манимдек
Хастадил, аҳволи абгор топилмас!

Яйрамоқ истарам, кулмоқ истарам,
Куйламоқ истарам — алёр топилмас,
Мунаввар хаёллар мамлакатинда
Дардларим кўмгали мозор топилмас...

Кўнглима чин ҳабиб, чин ёр топилмас,
Жисмима бир муқийм диёр топилмас...

* * *

Қалбинг тўла гул экан!
Лек, не сабаб қўлимга
Тутдинг бир даста тикан?!..

Овозинг экан майин,
Ҳам сўзларинг пурмаъно —
Мафтун бўлдим кун сайин!..

Ғуруринг бирам баланд
Эканки, ғуруримни
Этди тупроққа монанд...

Шарифинг гарчанд улуғ!
Аммо тушунмас юрак —
Нечун гоҳ ваъданг қуруғ?

Бек экансан!
Во дариг!
Билмам не ҳис дилимда —
Рангим этмоғда сариг?..

ИЛИНЖ

Мен сизни соғиндим,
Дўсти азизим!
Юракни босганда ғаму қайғулар.
Айнан сизгагина бор айтар сўзим,
Ҳамда соғинч отлиғ илиқ туйғулар.

Дўстни эсламоқлик — кўнгилга илинж,
Бошларга ташвишлар
Ёғилган чоғлар
Дилга нажотбахшдир.
Худбин кишилар
Найзаси юракни ўймоқни хоҳлар!..

Уларда вафо йўқ,
Улар бераҳм!
Заҳарли илондек бағирни чақар;
Қадам товушидан келади ваҳмим,
Ёш тўла кўзларга жилмайиб боқар...

Улардан умид йўқ,
Ўкинчлар мавжуд!
Ишончсиз ерларда сарсон кезар ишқ,
Бебошу туйғулар, боғлидир вужуд,
Оқаётган дилхун,
Эмасдир сиришк!..

Менда айб бисёр,
Сизда саховат —
Меҳр чашмингиздан ёғар нур — зиё,
Яхши ном — энг олий бахту саодат,
Сизни шундай Улуғ айласин Худо.

Тунда тундек тийра дилга
Илк баҳри нур сочолдинг сен.
Таҳаммул-ла ташна гулга
Ишқ булоғин очолдинг сен!..

Надоматким, вобаста гул
Ихтиёрин ниҳон этди,
Ёғдуларингга бўлди қул,
Вале этмай аён, кетди...

Тағин тундек қаро зулфинг
Насиб бўлғайму, билолмас...
Чашминг, қароғинг оҳ, қулфинг!..
Гул — банди, озод бўлолмас.

Бир дам саховатли ҳариф
Бўлдингу бахш этдинг ҳаёт!
Наҳот, эй беназир шариф
Маҳшаргача эрурсан ёт?!

Жон олғувчи малак ташриф
Этса ҳам боғ кезмасмисан?
Гул — гофил эрса, сен — ориф,
На дер кўнгил, сезмасмисан?

Чархи кажрафтор гулни гар
Элтмаса ул висолингга,
Йўлла малакдин хуш хабар —
Зори гуфтори болингга...

ГУНОҲ

Мен борманми,
Йўқми,
Не наф оламга?
Керак бўлсам,
Керакдирман онамга.
Қулоқ солмай
Юраклагиноламга
Тўғри қиласиз!

Оқаверсин
Кўздан дарё ёшларим,
Ёқаверсин
Дилимни дилдошларим,
Етмаса ҳам,
Етса ҳам бардошларим —
Гувоҳ бўласиз!

Кулинг, майли,
Кулмаса омадларим,
Сўранг, берай,
Асли бор бахтим — ярим,
Лек тиламанг бевақт ўлим,
Дўстларим,
Гуноҳ қиласиз!

НАМ САТРЛАР

Қоғоз қоралаган қалам ҳамкори
Сиёҳ эмас, қаро кўзим ёшидур.
Сатрлар — безовта руҳимнинг зори,
Кўксим эзаётган алам тошидур.

Турарлар сафлашиб,
Ожиз, безабон
Кўнглим кашкулидан тўкилган сўзлар.
Бошпана ахтариб қанчаси сарсон,
Ё қоғоз, ё дилга сиғмайин бўзлар...

Сатрларга сизиб сўзлар қаъридан,
Ашким жилға бўлиб оқмиш бетўхтов.
Кимдир киприк ювар ўқир чоғида,
Мисралар намлигин сезмайди биров...

Қоғоз қоралаган қалам ҳамкори
Сиёҳ эмас, қаро кўзим ёшидур,
Деманг, сўз саралаш экан-да кори?!
Шеър — юрак озиғи, қалб қуёшидур!

ОНА ИСТАГИ

Бисёрбекка

Қайси йўл сенга бахт эшигин очса
Кезгайман шу йўлда мисли девона.
Истагим: қалбингда қуёш акс этса
Ёғдулар ёғилса заррин ҳар ёна!..

Кўнглим кишварида умид юлдузин
Порлатиб, роҳларим рахшон айласанг.
Юракнинг қонига уйқаш армоннинг
Бағрига тилларанг пайкон жойласанг...

Пайваста дилларга қалбингдаги шамс
Айласа беадад меҳрдин нисор,
Куритса кўкарган риё томирин,
Сочса вафо нурин заминга Бисёр...

Ғам аҳлининг маҳзун талъатларида
Шуълалар рақсидан чекинса қадар,
Ғофилларнинг мудроқ дил қатларидан
Узалса орзулар осмон қадар...

Ҳаётим сурури, кўксим ғурури —
Сен борсан, умримнинг илдизи пойдор.
Пойингга тўшалсин саодат гули,
Севинчдан чеҳрамда чақнасин шарор!

Қайси йўл сенга бахт эшигин очса,
Кезгайман шу йўлда далли девона.
Истагим: қалбингда қуёш акс этса,
Ёғдулар ёғилса заррин ҳар ёна.

* * *

Мукаммал бўлолмай дунё кўзи нам,
Умр синов эрса, Ҳақ — олий ҳакам.
Эзгулик қуёши кулган макондан
Қочгайдир залолат, чекингайдир ғам.

Токи дунё мавжуд, мавжуд одамзод,
Ислон нури этгай дилларни обод!
Эътиқод безатгай қалб маъвосини,
Муҳаббат-меҳрдан бунёддир ҳаёт.

ГУЛТОЖИХЎРОЗ

Жимжима гул афсар Гултожихўроз!
Кўзларим юзингга тушди-ю, бехос,
Тароватингга лол, мафтун юракда
Алвон гулларингдай ёнди эҳтирос...

Хазонгир боғимда балқиган қуёш!
Ўтинч сўзларимга қулоғингни ос:
Ишқим мезонида титраган дилим
Беқасам баргингга ўраб қўй бир оз!..

Кузнинг гул юзлиги — Гултожихўроз,
Гулларингга дилдан боғладим ихлос,
Сен Аллоҳ санъатин — гулларин тожи,
Гултожихўрози,
Гултожихўроз!

МАШЪАЛА

Машъала ёнса аҳд — шижоат ёнар,
Дилда зўр иштиёқ, матонат ёнар,
Машъала ёнса гар мардлар кўксида
Шон-шавкат шуури — жасорат ёнар.

Юракларда ёнган олов — машъала,
Марду майдон ичра синов — машъала.
Кўкда ёнган қуёш зарраси мисол,
Замин узра сочар зиё машъала.

Дилга мардлик ўтин ёққан машъала,
Ўчмоқдасан, афсус қилмасмиз, яна
Қалбларни титратиб, зиё таратиб,
Ёнгайсан юракда қилиб тантана!

СИНГАН КЎЗА

(дугонам дил дафтаридан)

1

Ўн олти йил ўтиб, асл қиёфанг
кўзларим олдида бўлди намоён.
Бўйнимга тилла деб таққан занжиринг
зангли кишан экан,
дилда зўр исён!

Ўн олти йил бурун ясаган кўзанг
чил-чил синдирди ўз қўлинг ниҳоят...
Ямаш учун синиқ кўзани,
ҳатто
ўн олти минг йил ҳам эрур кам муддат!..

Ўн олти минг бора
ўн олти минг ғам
зарбидан кўзангни чертди кўз ёшим...
Вужудингга меҳмон куфрона ҳислар
макри-ла кўр каби уриб ўз бошинг

Парчалаб ташладинг!..
Риё баҳрида кенг очиб қулочинг
ўн олти минг йил
сузсанг-да бир томчи оби ҳаётни
топмасанг муқаррар, бандаи ғофил!?!..

Сенга-да, менга-да тупроқдан охир
абადий жой берар сахий Она ер!..
Кўзангнинг ўн олти минглаб парчаси
танингга ўн олти минг бор ботиб, дер:

«Ўн олти минг кўза ясай жисмингдан,
Ўн олти минг томчи кўз ёши тўккил,
Ўн олти минг бора дўзах ўтида
Тобланиб,
кўзалар қадрига етгил!?»

2

Энди сен мен учун бегона,
Бўлмасман лек далли девона!..
Мен ҳали Қуёшга етгайман,
Ҳатто Ой бўлолмас парвона.

Билмадинг вафо не, бахт нима,
Шукроналик нима, тахт нима?
Оқибат нимадир, қадр не,
Муҳаббат не демак, аҳд нима?

Кўп учдинг қабоҳат макрига,
Гулсуврат тиконлар захрига,
Тавба не билмадинг, минг афсус,
Дил бердинг фано ишқ шаҳрига!..

Ақл-идрок, юрак-қон сенингдир,
Омонат ёлғиз жон сенингдир,
Гар ўйлаб босмасанг қадаминг,
Сарсон тан – саргардон сенингдир...

Сархушсан, сархуш май сеҳридан,
Нун соя пайдодир эGRIDAN,
Кўзинг кўр этган нафс балоси
Айиргай энг улуг меҳрдан!

Ҳавас, ҳирс ўткинчи, кун фоний,
Куфрона нур сочган тун фоний,
Надомат юртига етганда
Азобдир лаззатинг шул оний!..

Кўнглинг кўчасида девона —
Энди сен мен учун бегона!
Кўёшга суюкли қалбим бор,
Сен не?
Ой бўлолмас парвона!..

3

Сенсиз яшаган дил,
энди ўзим ҳам
сенсиз яшамоқни ўрганадирман,
маккор нигоҳингдан,
қув забонингдан
фориг тонгла Маҳшар уйғонадирман!?!..

Кишанбанд танаму туйғуларимни
айни қиш чилласи айладинг озод,
неча бетакрор гул баҳорларимни
кузга айлангирдинг, бераҳм жаллод!..

Дил беун,
мисоли она капалак —
ҳар кун-тун учун бир қурбон бергувчи,
дил беун...
мисоли маъсума малак —
иблислар кўксининг заҳрин сўргувчи...

Сенсиз яшамоғлик бахтлигин балки
хамоно англамоқ истамас кўнгил,
сафолат мулкининг сафилидан ё
кечмоқ эмасмикан у қадар енгил?..

Сенсиз яшаган дил...
энди ўзим ҳам
Сенсиз яшамоқни ўрганадирман!..
Ёлғон сўзларингу
оғу тилингдан
фориг тонгла Маҳшар уйғонадирман?!..

4

Сенинг қилмишингдан ранжимам асло,
Бундан-да тубанлик кутмоғим мумкин...
Мен ахир нафосат ганжиман — сафо,
Сен эса эурсан сафолат мулки.

Сенинг қилмишингдан ранжимас юрак,
Унга ҳеч дахлдор эмассан чунки.
Дил бу мусаффо ишқ, мусаффо тилак,
У сендан айро-ку неча йил-кунки.

Дил фақат шафқату шафоатдадир,
Дил мутлоқ юксакдир мағлубиятдан.
Сенинг қилмишингга қайғурса ахир,
У айро тушгуси салоҳиятдан!..

Ҳеч айро тушгим йўқ салоҳиятдан!..

“Тенг-тенги биландир,
 Тезак — қоп билан!”
 Энди муносибинг топибсан,
 Қойил!
 Ахир самоларга юлдуз ярашар,
 Зулмат қатларида яшайди ғофил!

Сен гулдан мушк тилаб,
 Ишқ кутма нолон!
 Қолган дил — чиққан жон,
 Унутма, нодон!
 “Кечир, адашдим”, деб,
 Адашма, асли
 Сен энди тенгингни
 Топдинг, “қадрдон” !

Қоч, мунаввар йўлимдан,
 Қоч, зулматга бошлама!
 Лойқаланган сувингни
 Гулзоримга ташлама!
 Қоч, дилимни ғашлама,
 Юқтирасан гардингни,
 Содик гумроҳларингга
 Айт, давосиз дардингни.

Менга нима, мен ҳамон
 Яшаяпман ўшандай!
 Бор муаммо сенингдир,
 Ечсанг, ечавер қандай!

Қоч, кўлингни узатма,
Қоч, кўнглимни оздирмай.
Қарашга ҳам ҳаққинг йўқ,
Менга ҳатто сездирмай!

7

Балчиқли кўлларга ботдинг-у,
Дарёдан айрилдинг тоабад.
Кўй, менга чўпчаклар сўйлама,
Кўй, мени алдама, “муҳаббат”!

Чиркин кўл билан ишқ оби, деб,
Оғулар тутдилар, нўш этдинг,
Покиза туйғули оламдан
Харобот кулбасин хуш этдинг.

Бор, ўша кўнглингга муносиб
Ошингни ичавер шимириб.
Бас, олтин орзусин айлама,
Тошингни теравер қидириб.

Ўйлайсан: бу дунё вафодир!?
Ўйлайсан: кайф-сафо ғанимат!?
Эҳ ғофил, устингдан мириқиб
Куляпман — кулмоқда жамият!!!

Дунёни алдашинг мумкиндир,
Алдамоқ осонмас муршидни,
Зулматга равона бўлмаким,
Қаҳридан кул бўлиб хуршиднинг!

Йўқ!
 Мен сени қизғонганим йўқ!
 Фақат таҳқир оғир юракка!
 Севмайман!
 Рост!
 Ҳеч тонганим йўқ!
 Фақат тинч қўй,
 Қўй мени якка!

Йўқ!
 Мен ҳали дунёга келиб,
 Бирор дилга бермадим озор!
 Яхшимисан ва ёки ёмон,
 Сен учун ҳам қурмагайман дор!

Яшайвергин истаганингча,
 Яшайвергин ғафлатда қониб.
 Мен яшайман мағрур ва голиб,
 Гарчи мағлубдирман сенингча!?!..

Мен таслим бўлмайман,
 Бўлмаганман ҳам!
 Фақат юрагимга тирама ханжар!
 Майли дунёлардан кечарман, малҳам
 Тополмасам кўнгил дардимга агар...

Мен таслим бўлмайман,
 Бўлмаганман ҳам.

Фақат чуқурларга итарма мени!
Сенга дунёингни қайтариб бергум,
Фақат қўшилмайман дунёнгга сенинг.

Мен — само бағрида милтироқ юлдуз,
Тубан ниятларга қарам бўлмасман.
Сен менга ёмонлик соғинма ҳаргиз,
Сенинг қарғишинг-ла ўлмасман!

Фақат мени йўқ деб билсанг кифоя,
У ва ўзинг мавжуд оламда.
Менинг кўзларимда ёш йўқ, бир қара:
Куляпман аламдан!?.

Фақат дунёингга қўшилгим йўқдир,
Фақат риёингга қилолмам тоқат...
Мени ўлдиролмас сен отган ўқ, бил,
Мени йўқ қилолмас қабоҳат!

Мен яшаяпман — дунё мен томон!
Сен ва фақат удир қабрда.
Мен чарчамайман,
Кечмам ҳеч қачон!
Сабрдан!

* * *

Алдасанг гар ўртаниб куйгуси бағрим, бўл огоҳ,
Ичмагил козиб қасам, топгуси тангрим, бўл огоҳ.

Мосиволлаҳ сезмагай, деб қилма покликка даъво —
Ўйламай босган қадам қазгай сенга маҳшарда чоҳ.

Тўқур ёш кўзларим кўрса фирибгарликдин нишон,
Санчима бу кўксима хор, бўлурман зойиъ ногоҳ.

Ошино бўлмас дилим асло риёкорлар била,
Сўйла ошкор афсун этса ўзга ёр, ўзга нигоҳ.

Эрур бенаф серсуханлик, кўмиб минг гумонларга,
Кўнгилни хун айламоқлик ҳам афв этилмас гуноҳ!

ФИҒОН

Булбул Гул домига тушганди ногоҳ,
Гул Булбул ҳолидан эмасди огоҳ,
Неча айлаб фиғон, чекиб неча оҳ,
Булбул Гул боғига келди бу кеча...

Боғнинг бир четига кўнди-ю аста,
Хонишин бошлади Булбул оҳиста —
Зоҳиран хуш чаҳ-чаҳ, ботинан хаста
Эканлигин ошкор қилди бу кеча...

Аммо Гул атридан баҳра ололмай,
Гулнинг гул кўнглининг сиррин билолмай,
Орият мулкига раҳна сололмай,
Булбул Гул ёнидан жилди бу кеча...

Тонг отди...
Жисм аро асло жон йўқдир,
Кун ботди...
Юракда қатра қон йўқдир,
Гулнинг висоли ўт, нигоҳи чўғдир —
Гулхан гирдобида ёнди бу кеча...

Гулнинг гул ҳуснига волаи кўнгул —
Толе тухфасидан маст эди буткул,
Висол жодулаган Гул ила Булбул
Еттинчи фалакда елди бу кеча...

Тонг отди...
Вужуди титрагай Гулнинг,
Кун ботди...
Малҳами топилмас дилнинг...
О, наҳот, қайтса-да баҳори йилнинг,
Қайтмагай оҳорли энди бу кеча?!..

* * *

Босган қадамимча харидорларим
Бошлари хам эрур қошимда...
Руҳимни ҳолсизлик енгди-ю,
Бошгинам эгилди қошингда...

Тупроққа кўмилган ғурурим
Юракдан симирди ёшимни...
Мукамал борлигинг қуёши
Илитган эди дил-тошимни...

Сездим-ки, ҳисларинг мен томон
Тортдилар жисмингни оҳиста...
Во ажаб!..
Сенингдек метинни
Топмоғлик машаққат минг истаб...

Билурман,
Эй умри азиз ёр —

Босган қадамингча харидорларинг
Бошлари хам эрур қошингда...
Ҳажрингда бедармон эсам-да,
Орият тожи бор бошимда —

Боролмам,
Эй умри азиз ёр!..

* * *

Бағрим аро босиб йўл,
Меҳр исмли бир гул
Ўсиб чиқади аста...

Елга боғлаб муҳаббат,
Қадди долдир, оқибат
Излаб юраги хаста!

Хастаки, давоси йўқ —
Асло интиҳоси йўқ
Ғам куйига пайваста...

Булбул жўр дил дардига,
Жилвагар гулбаргига
Товус кўнгли ҳавасда...

Ел англамас дилини,
Элга очмас сирини —
Зухур этар ораста.

Ҳуснига ой маҳлиё,
Маъсума боқмай қиё,
Ўлтирур жим қафасда...

Майли, шоира деб атаманг мени,
Манзилим шон-шуҳрат чўққиси эмас.
Қалбимдан кўчириб туширсам нени
Қоғозга сиз нигоҳ қадасангиз, бас.

Ҳаловат илдизин топмоқ ўйида
Қалбимга қоғоздан айладим кўзгу.
Чигал дил тугунин ечмоқ кўйида
Юракдан ўғирлаб олинган сўз бу...

МЕН СЕНИ...

Мен сени соғиниб,
кутиб яшадим,
умидларим унсиз
ютиб яшадим.
Рухсорингни минг бор
тасвир айлабон,
оқ қоғозни шунча
йиртиб яшадим...
Дармоним сен эдинг,
дардим сен эдинг,
жонсиз бу танни тик
тутиб яшадим,
орзум: пойингга бош
қўймоқ эди-ю,
номингга раддия
айтиб яшадим...

СЕН ҲАҚИНГДА...

Сен ҳақингда фақат хотира,
Сен ҳақингда фақат хаёл бор!..
Сен – дунёнинг тенгсиз нодири,
Деб билгувчи ёлғиз аёл бор!..

Яшаймизу биз бир шаҳарда,
Тақдир бир бор учраштирамайди...
Юрак йиғлар шому саҳарда,
Васлинг тилаб, кўксим тирнайди...

Лутфимга зор неча юз-юзлаб
Дўстлар тафтин сезмай музлайман,
Нигоҳимга тикилган кўзлар
Қароғидан сени излайман?!..

Сен ҳақингда ширин хотира,
Сен ҳақингда нурли хаёл бор!..
Қайлардасан, тенгсиз бокирам,
Қайлардасан, сирли савол бор?

Яшаб ўтсак биз бир шаҳарда,
Тақдир бир бор учраштирамайин,
Сенсиз жонсиз жисмим Маҳшарда
Жаннатдан юз бурмоғи тайин?!..

* * *

Мисоли кўксимда, э воҳ,
Ғам кони борга ўхшайди.
Бу ғамлардин холи бўлмоқ
Хўб мушкул корга ўхшайди.

Армоним дилдан тамоман
Узилган торга ўхшайди,
Ҳажру аламлар кўнглима
Етган озорга ўхшайди...

Бунча ситам: оҳу андуҳ
Бергувчи ёрга ўхшайди,
Кўзларим мангу йўлинда
Қолгувчи зорга ўхшайди...

Фироқ дарёсига отган
Жисмимни — орга ўхшайди,
Севгим бамисли Хуршиду
Дардим бисёрга ўхшайди...

* * *

Кўзларинг тубинда маъно яширин,
Мисли дурдонадир, сухонинг ширин,
Кўнглингда не ҳис бор, ошкор эт сирин,
Матонат мулкининг эй шаҳзодаси?!

Безабон нигоҳим — оҳим сенингдир,
Меҳру муҳаббатим шамс ила тенгдир,
Не бахт, изларинг ер узра менингдир,
Минг оҳ, кўксим тўла армон шодаси!..

Висол ваъда айлаб, тонглар оқарар,
Хуш сабо паришон сочларим тарар,
Юз очган умидим ғунчасин саҳар
Маҳв этар оқшомнинг шум шаббодаси...

Орзулар эртагин сўйлайди дилим:
Хаёлот водийсин боғлари сўлим,
Гулларин тергали етмагай қўлим –
Базми ишқ жомида ҳажр бодаси...

Самандар қавмидан эрур бу жисмим,
Кўҳи ғам доғидан қурир бу жисмим,
Кўҳи Қоф тошига битилур исмим:
Мен – Адам шаҳрининг бир ғамбодаси!..

БОНУ

Шифокор опам Гулузрахонга

Сиз гулмисиз, булбулмисиз гул узра, Бону?
Ё сочлари сумбулмисиз, Гулзирабону?

Гулдир, десам жамолингиз гулдан чиройли,
Қароғингиз ёғду сочар тундан чиройли!

Сўзларингиз сеҳридан лол саъва, булбуллар,
Жозибангиз кўриб ҳайрон сочи сумбуллар...

Вафо осмонин офтоби – Сиз, моҳи – Сиз,
Мурувват мулкининг соҳибкарам шоҳи – Сиз!

Сабрингиздан сабоқ олмиш муаззам тоғлар,
Сизга ошиқ тўлин ойнинг кўксида доғлар...

Васлингиз нурли хаёлдир, Гулузрабону!
Меҳрингиз чашми зилолдир дил узра, Бону!

Васфингизга ижод аҳлин назми ожиздир,
Исмингиз ҳурмат лавҳига муносиб сўздир!

Ягонасиз — як донасиз Гул узра, бону!
Элга суюкли Онасиз, Гулзирабону!

ЗУЛХУМОР

Эй, Хонқа гўзали Зулхумор!
Ҳажрингда неча кўнгул бемор,
Қилмайсан заррача эътибор,
Қошлари камон, эй, Зулхумор!

Қумрилар парвона тегрангда,
Товуслар товланар юз рангда...
Энг хушрўй гул боғи Эрамда —
Юзлари алвон, эй, Зулхумор!

Хиром эт, десалар волалар,
Юзингдан тўкилгай нолалар,
Армонли кўзларда жолалар —
Ваъдаси ёлғон, эй, Зулхумор!

Қўй энди, нозларинг қўй, энди,
Қизгина, етибди бўй энди,
Яйрасин тўйингда, тўй, энди,
Хонқа-ю Чимён, эй Зулхумор,
Қолмасин армон, эй Зулхумор!

Чимён, 2000 йил

ДИЛРАБО

Ҳилолки, бир донадир —
Олис самода ёнадир,
Сен кулиб боқсанг заминда
Ташна диллар қонадир!..

Тинмайин нур сочса-да
Юлдуз, ҳамон тун — қорадир.
Мисли оҳудек қарошинг
Дарди ишққа чорадир!..

Васлингга интиқ муҳиблар
Ранги бўлмиш қаҳрабо...
Эҳ! Латофат боғида
Гул-гул очилган Дилрабо!

Истадим ёзмоқ сенинг
Васфингга бир назмий баён,
Сўз тополмасдин бўлиб қолдим
Бу кун лолу ҳайрон...

Гул тўшар эрса йўлингга
Ошигинг — субҳи сабо,
Ҳуснингга Хуршида айгур
Минг тасанно, Дилрабо!

МУВАШШАҲ

Уммон мужассамдир қалбингда,
Малаклар юртидан бўласан.
Ишқингда бедорхоб ҳилолнинг

Домидан тўкилган шуъласан.
Аламнок юлдузлар юзингнинг
Холини қарога бўярлар.
Оразинг олдида қуёш ҳам
Нурсизроқлигиндан уялар.

РҮЁ

Рўёмисан, бунёдмисан, гумондир?..
Аҳдга паймон —
билсанг, асл иймондир!
Вожаб!
Гоҳ олов, гоҳ муз сўзларинг —
шамол янглиғ беқарор, бемакондир...
Айбдор айлама маъсум юракни,
наҳрулҳаёт берган ҳис — нотавондир!..

СОҒИНЧ

Она, ўртар аламлар,
Кўз ёш тўкиб толмадим...
Келди улуғ айёмлар,
Кўргани боролмадим...

Аёз юзим чимдалар,
Ёр риё куйин чалар,
Ожизманки шунчалар —
Кўргани боролмадим...

Бугун энг қувноқ байрам,
Менинг кўзимда-чи, нам,
Соғинчдан бежон танам —
Кўргани боролмадим...

Дунёга келтирганим,
Дил берибсиз ним – ярим,
Қародир кун-тунларим –
Кўргани боролмадим...

Ота, бу не ситамлар –
Кўз ёш тўкиб толмадим?!..
Келди улуғ айёмлар,
Кўргани боролмадим!..

ОТАЖОНИМ

Саховат элинда меҳрпешасиз –
Мудом қалбимга нур сочган қуёшим!
Дилда Сизга мансуб сертуйғу юрак,
Кўксимда барқарор сабр-бардошим.

Эзгулик, ҳалоллик гулбоғларининг
Гуллари ичинда гулдайн яйраб,
Ўсдим мунофиқлар нўш этган сойнинг
Сувларига асло теккизмайин лаб...

Маърифат гавҳарин қалбим қаърига
Жойлаган эмасми, Сиз, Отажоним?
Руҳимни самовий сирлар барига
Бойлаган эмасми, Сиз, Отажоним?

Нуроний чеҳрангиз ҳар тонг, ҳар кеча
Замину осмонга ёғду улашур.
Ҳар баҳорий чечак, ҳар очилган гул
Уммон қалбингиздан меҳр талашур.

Сиз билан дилимда тўлиғ ифтихор,
Юлдузлар порлаган осмонларим бор!
Юлдузлар бағрида тилло ҳарф-ла
Шаънингизга битган дostonларим бор!

Фоний ўлкаларни тарк этса дилим,
Даҳр аро қолса гар ундан бир нишон:
Балки илиқ бир сўз, балки яхши ном —
У Сизники эрур, азиз Отажон!

ГИРЯ

*Падари бузрукворим
Ваҳобжон Раҳимжон угли хотирасига*

1

Олам гўзалликни Сиздан олганди,
Нафис кўнгиллигим, жоним, Отам-а,
Саховатда қуёш ортда қолганди,
Дуогўйим, шараф-шоним, Отам-а...

Муҳаббатдан сабоқ олганди замин,
Меҳр осмонининг кўшки Отам-а,
Сиз яратган гулзор, боғлар ичиндан
Топсам изингизни кошки, Отам-а...

Самолардан улуғ, беминнат қалбли,
Эзгулик уруғин сочган Отам-а,
Неча мурғак юрак, неча дилларда
Илм чашмаларин очган Отам-а...

Дунёларни кезиб, юрт тинчи учун
Жанггоҳларда жонин тиккан Отам-а,

Оҳ, қанчалар оғир, қанчалар азоб,
Мусибатга чидаш экан, Отам-а?..

Кўкси тўла меҳр, кўкси тўла ишқ,
Нуроний юзлари ёруғ Отам-а,
Айрилиқ доғидан беадоғ сиришк —
Йиғламоқда бутун борлиғ, Отам-а...

Соғинч саҳросида девонадирман,
Юрак бағрим ўртар армон, Отам-а,
Қабрингиз узра қалб кўрингиз тафти
Муз кўксим илитар ҳамон, Отам-а...

Тийрамоҳдан сўрай, офтобдан сўрай —
Саволларимга йўқ жавоб, Отам-а,
Юрган йўлларингиз кўзимга сурай,
Қадамларин бари савоб, Отам-а...

Тубо соясинда оромлар олиб,
Фирдавс боғларинда кезинг, Отам-а,
Ризвон неъматлари мунтазир чоғ ҳам
Ўйлайверманг тагин бизни, Отам-а?..

Кавсар сувларига қонсин дилингиз,
Аллоҳ рози бўлсин, мўъмин Отам-а,
Тану руҳингиз шод, Маҳшар тонгида
Пайғамбарни қучинг, ОМИН, Отам-а!..

2

Фироқ ўртар дилимни,
Малҳам тополмас жаҳон —
Беназир олтинимни
Кўмди тупроқ ногаҳон...

Ажабланмагин, дунё,
Кўзимда кўриб ёшим,
Тундан тийра қалбимни
Ёритолмас қуёшинг!..

Ярим кўнгил, ярим жон,
Ярим толе — пешонам,
Мангу армонни қучиб,
Йиғлаб овулар онам.

Беозорим, ғамхўрим,
Меҳрибоним, қайдасиз?
Борлиғим сел бўлди-ку,
Соябоним, қайдасиз?..

... Кўнглим овулмоқ истар
Само тўла юлдузлар —
Кўзларим кўк бағридан
Нигоҳингизни излар...

Баҳор келиб заминга,
Тўлса дунё сеҳрга,
Сизни қўмсаб, майсалар
Бўлсалар зор меҳрга;

Абри найсон ашқидан
Шамшодлар қад эгсалар,
Бинафшалар бошлари
Тупроқларга тегсалар;

Борлиқ: қуёш, оймомо
Сўроқласа куну тун,

Жавоб қийнаб юракни,
Соғинч кўрсатса кучин...

Сабр етгайми, йўқми,
Гумондаман, дадажон,
Ҳар дам хаёлимда Сиз
Томондаман, дадажон...

3

Куз келди, ўтди ёз, баҳорлар,
Дилимга етди кўп озорлар,
Бевафо экан дўсту ёрлар,
Дадажон, ғамга ғарқ бўлдим-о...

Мунчалар бераҳм бу фалак,
Тескари айланур чархпалак,
Беташвиш кунлардан йўқ дарак,
Дадажон, ғамга ғарқ бўлдим-о.

Келмоғинг, кетмоғинг азобдир,
Каззобдир, дунёлар каззобдир,
Оғуси кимгадир шаробдир,
Дадажон, ғамга ғарқ бўлдим-о...

Ошингга шерикдир баъзилар,
Бошингга иш тушса сезилар,
Менга ҳам келганда азалар,
Дадажон, ғамга ғарқ бўлдим-о.

Суянган устуним йўқ энди,
Фигонсиз кун-туним йўқ энди,
Юрак ним, бутуни йўқ энди,
Дадажон, ғамга ғарқ бўлдим-о.

... Куз ўтди, нишон йўқ баҳордан,
Қабрингиз тўкилмай оҳордан —
Сиз ташлаб кетган тонг — саҳардан
Дадажон, ғамга ғарқ бўлдим-о...

4

Кўлимда қаламу, дилимда оғриқ,
Ёзганим кўз ёшим ювиб, ўчирар...
Дадажон, мен Сизга муносиб, лойиқ
Фарзанд бўлолмадим, мени кечиринг...

Кўксим ёнмоқда-ю, сўзим ёнмайди,
Соғинч ўртамоқда, аммо йўқ илинж.
Дилим тиллар йўқлаб борган чоғларим,
Кетганларим иш кўп, дея шошилинч...

Бағрим куймоқда-ю, танам музлайди,
Э воҳ, шамсталъат халоскорим йўқ!..
Паришон хаёлим висол излайди —
Энди ўйдан бўлак дасти корим йўқ!..

Сиз эккан дарахтлар бошимни силар,
Суйган гулларингиз ҳол сўрар нолон,
Ўтирган ўрнингиз, юрган йўлингиз
Маънос қарши олар энди, дадажон...

Қайтаман, қалбимда армоним чексиз,
Ёзаман, гўёки алам йироқлар...
Сўзларга сизмаган оҳу фарёдим
Юрагим қаъридан Сизни сўроқлар!?!..

Малҳам бўлолмайди кўзимдаги сув,
Ҳажр ўти беаёв, бешафқат, нетай?..

... Ҳар гал мени йўқлаб келардингизу,
Дарҳол дер эдингиз: энди мен кетай!..

Мангу фироқларда қолдириб бу кун,
Мангу ғамхонага ташлаб кетдингиз,
Борса қайтмас чин йўл манзилин кўзлаб,
Мени ёлғонига ташлаб кетдингиз!?!..

Энди қайдан излаб, қайдан қидирай,
Энди изингизга зорман, дадажон,
Беминнат моҳитоб, беминнат моҳрўй —
Мангу қизингизга армон, дадажон!..

... Кўлимда қаламу кўксимда оғриқ,
Ёзганим кўз ёшим ювиб ўчираар...
Дадажон, гар Сизга муносиб, лойиқ
Фарзанд бўлолмасам, мени кечиринг...

ТАСКИН

Дада,
қошингизга келдим,
ушбу кун
дўстлардан етганда ранж ила озор.
Дердингиз: қалбингни кемирса гар кин,
дилинг маҳзун этса айлангил мозор...

Дада,
тупроқларнинг бағрида ҳаёт
осуда эканми, йўқмикан армон?..
Ҳажру фироқлардан фақат одамзот
тирикликда чекар эканми афғон?

Дада,
Сиздан мадад, куч сўраб келдим!
Найлай, пойингизга эголмайман бош —
Сиз тупроқ остида, хотиржам, маъсум,
мен-чи тепангизда ғофил, бевардош!..

...Дада,
мен юрибман, ўша-ўша...
ғам
кўнглим ним этганча, юз бурганча бахт.
Вале васлингизга восил бўлар дам
ёруғ рухсор ила кўринмоғим — аҳд!..

Дада,
тириклардан марҳумлар бисёр,
меҳрлари зиёд, озорлари йўқ!..
Беминнат мададкор,
беун нажоткор —
фақат тинглагайлар, оҳ-зорлари йўқ!

Аммо тирикларнинг кўксида қаҳр,
сўзларида макр, қўйнида ханжар.
Бир зум ғафлат боссанг,
чоҳлар мунтазир —
машъум қучоғига олар тубсиз жар...

Дада,
тирикларга меҳрингиз ҳаққи
тиланг шафоату инсоф-диёнат!
Оппоқ — ойдин йўллар етказсин токи
оппоқ манзилларга мени саломат!

ИЗҲОҲ

Устоз Абдулла Орифга

Орзулар осмонин ҳилоли эдим,
Заминнинг мурғак навниҳоли эдим,
Уммонларга интиқ шалола эдим,
Булбулларга ошиқ гул-лола эдим —
Сизга вола эдим, чин вола эдим...

Ватан туйғуси бу қандайин хилқат?
Не дардга мубтало аҳли муҳаббат?..
Ёш дилим севинчга ёр эди фақат,
Муножотингиздан сел — жола эдим,
Сизга вола эдим, чин вола эдим...

Улғайдим, қалбимни ёқди эҳтирос,
Ёлгон замон ичра излар эдим рост...
Айлади назмингиз нури сарафроз!
Дунёларга сизмас оҳ-нола эдим,
Сизга вола эдим, чин вола эдим...

Изладим даҳр аро сабр ила вафо,
Баҳорлар бевафо, еллар бевафо —
Ҳаёт булогинда лим жабру жафо...
Садоқат чашмасин зилоли эдим —
Сизга вола эдим, чин вола эдим!

Бобур изларидир кўзга тўтиё,
Машраб фиғонидан ёғилур зиё,
Навоий забт этган бу ёруғ дунё

Ичра муҳаббати ҳавола эдим —
Сизга вола эдим, чин вола эдим!

Чўлпон висолига зор кўнглим аро,
Қодирий ҳолидан хор кўнглим аро,
Моҳдарой руҳига ёр кўнглим аро
Меҳрсиз келолмас мажола эдим...
Сизга вола эдим, чин вола эдим!

Куёшнинг сеҳридан яшарар борлиқ,
Назмсиз кенг олам қилгайдир торлиқ,
Умр фоний эса, шеър мангу борлиқ,
Шеъроятсиз етмас камола эдим,
Сизга вола эдим, чин вола эдим!

Бугун фалак узра нурлар таралур,
Сизни суйган элнинг кўксига ғурур,
Замину осмон эҳтиромдадур,
Таъзимда гарчи хок мисоли эдим,
Сизга вола эдим, чин вола эдим!

САДОҚАТ

Саид Аҳмадга

Фалак, қизғонмайин ўз неъматингни,
Икки буюк дилга буюк ҳис солдинг!
Ногоҳ Саидаи омонатингни
Суйганин бағридан қайтариб олдинг...
Нечун дариф тутдинг раҳм-шафқатни,
Ҳажр ўтида ёқдинг Саид Аҳмадни?!

Матонат мулкида ягона ўзи —
Вафо маликаси, шум қисмат қули.
Назмий чаман ичра янграгай сўзи,
Сўнмагай, сўлса-да умрининг гули!
Армонларга тўла фоний ҳаётни,
Тарк этди Саида Саид Аҳмадни!..

Эрк қушин хўрлаган хор замон узра
Маърифат маъвосин вайрон этганлар,
Тикондан туғ ясаб, гул макон узра
Жаҳолат байроғин баланд тутганлар —
Қаҳр ила бошига солиб тухматни
Қаро чоҳга отди Саид Аҳмадни!..

Саида зор кутган ҳуррият фаслин
Саксон йил Самодан сўрди Саид Аҳмад!
Қўмсаса ғамгусор ёрининг васлин
Андижонни кўзга сурди Саид Аҳмад!
Дўстлар, қадр этсангиз бу садоқатни,
Суртинг кўзингизга Саид Аҳмадни!

СОҲИБИ ФАЗЛ

Муҳаммад Юсуф хотирасига

Тириклик нимадир?..
Фоний хаёлот!
Ишқ излаган баёт,
Висолсиз фарёд!
Ким бешафоатдир, ким бесаховат,
Сўнги надоматдир санги маломат!

Дилдаги дардли оҳ —
Серҳадик гулмоҳ...
Юракни тилмоқдир риёни билмоқ!..
Ким беҳаловатдир,
Беишқ саломат,
Ажри саодатдир ҳажру харобот.

Пайғом ҳадя этган Лайлатулқадр:
Ҳар бир сиқим тупроқ —
Биттадан қабр!
Кимларга роҳатдир ғанимат давр...
Мурувват оятдир,
Сабр — ҳидоят,
Бу чин ривоятдир, бу чин ривоят!..

Тириклик бу назм!
Залворли, азим,
Икки жаҳон ичра жон бермоқ — жазм!..
Иншоаллоҳ ўшал соҳиби фазл —
Ким аҳли жаннатдир, сўзлари абад —
Шоир Муҳаммаддир,
Шоир Муҳаммад!

ЮРТ ИШҚИ

Йиғламоқ истайди кўнгул, йиғлаёлмасман, нетай?
Руҳим ором излаган чоғ ухлаёлмасман, нетай?

Боғда булбул чорламиш, гар бормасам ҳолим хароб,
Интизор гул-лолаларни ҳидлаёлмасман, нетай?

Тоғ ошиб манзилга етмоқ — фарзи дунёи азал,
Икки чашмим боғламиш ағёр, ошолмасман, нетай?

Бул жаҳон шони надурким, ман бўлиб шайдо анга,
Тоғдин ошгайман, вале дилларда қолмасман, нетай?

Андижон Чўлпони чорлайдир — сочиб сўздин зиё,
Йўлларим тўсмиш азал ҳукми, боролмасман, нетай?

Кўҳна Шош кўксига унсиз кўзларим тукканда ёш —
Доду фарёд иштиёқидин тонолмасман, нетай?

Бетиним йиғлар юрак, мен йиғлаёлмасман, нетай?
Толдилар мужгонларим оҳ, ухлаёлмасман, нетай?..

АНДИЖОН

Боғи беҳиштдин ҳусн олган ажиб бўстондур,
Сервиқор манзиллара одимлаган карвондур.

Мирза Бобур изларин асраб қадим тупроғида,
Бахту иқбол қасрининг бунёдидин комрондур.

Нодира назмий навосин сеҳридин сарбаст эса,
Коинот юлдузлари ичра ёруғ Чўлпондур.

Зеби-зар тупроғига жонбахш меҳр сарчашмаси
Дилдаги иймондир, кўнгулдаги паймондур.

Меҳнату сабрин риёзат кўксига нарвон этиб,
Хуррият тулпорларин имконига шоёнду.

Дилда жўш ургай шижоатким, ғурур давворида
Рустами дostonдир — мардонаи даврондур.

Чун ҳилол мастаналикдин шабгир ўлғон кечалар,
Офтоб куксига чўғ солган улуғ армондур.

Толеи ҳурлик куёшин тафтидин порлар бу кун,
Миллатим, халқим дили осмондир, рахшондур.

Назм ила изҳори ишқ этгуси Хуршида, не бахт,
Айрилолмас бир нафас кўнгулки, Анда жондур.

* * *

Онам Ҳамроҳон Мирзо қизига

Онажон, Сиздан бўлак бир меҳрибоним йўқ менинг,
Меҳрингиз тафтидин ўзга хонумоним йўқ менинг.

Қон била жисмимда туғён пок дилингиз чашмаси,
Ки ватанга бундин ўзга армуғоним йўқ менинг.

Турфа ранг гулзор — бу кўнглимга кўз солмас куёш,
Парвариш истар, нетайки боғбоним йўқ менинг.

Гоҳ замин-даввор аро тансиқ маҳал обу ҳаво,
Жонга осойиш этарга ошиёним йўқ менинг.

Тил била дил ёралар эрсаки кўнгли қоралар,
Руҳима куч бергали ширин забоним йўқ менинг.

Минг шукр, чархи фалакнинг юз жабр-жафосига
Кўп эрур сабрим, вале оҳу фиғоним йўқ менинг.

Онажон, Хуршида дил армони бир уммондир:
Бўлмасин кетсам жаҳондинки нишоним йўқ менинг.

СҮРОҒЛАБ

Бордим изингни, эй ёр, сўроғлаб,
Чиқди ҳилолинг кўнглумни доғлаб.

Найлайки, моҳинг эрса паноҳинг,
Рашки гуноҳим ёнди чароғлаб.

Жабру ситамлар солғай аламлар —
Чашмимда намлар — ҳажринг қучоғлаб...

Айб этма ҳаргиз, мен гунгу ожиз —
Дил сенда ёлғиз, қўйдинг-ку боғлаб.

Ишқ сўзда бўлмас, васлингда сармаст
Ҳис сўнса келмас, кетгай йироғлаб.

Ўтдир дудоғинг, кутдим, қароғим —
Муштоқи роҳинг, кетма фироғлаб.

БУ КУН

Соғиниб кетдим, дилимда зарра тоқат йўқ бу кун,
Дилгинам соҳибидин ҳаргиз мурувват йўқ бу кун.

Ёр висолин ахтариб назм элида фотиҳ кўнгул,
Ки муҳаббат куйчисин куйида ибрат йўқ бу кун.

Шамсу моҳ тоби кўринмас ашк ила нам кўзима,
Чўғ нигоҳ, хуррам хаёл ёрдин садоқат йўқ бу кун.

Рашк ила кўнгул ёнур, кўнгул арз бир гул ёнур,
Моҳи мезонким, ёнур кун-тун — рутубат йўқ бу кун.

Ер-фазо ҳажру хиёнатдин ёнур, эй дўстлар,
Ишқ ёнур — Хуршид ёнур, равҳу иқомат йўқ бу кун!..

* * *

Еттиёт бегонадек хайр айлагандинг сўнгги чоғ,
Лоларанг — алвон юракка соя солди қора доғ...

Тоғу дарёлар оша ҳорган кўнгул кашкулига
Тўлди ғам отлиғ наҳр бирла алам — ҳасратли тоғ.

Бўй таратган гул сифат ағёра боғлабсан кўнгул,
Ул кибиларга ахир булбул тугул боқмайди зоғ!

Ки бугун осмон дилинг — васл уйида шодон гукинг
Эрта пойингга тикондек санчилур, қўймайди соғ!..

Қай киши дил берса гар куфр элининг ишқ домига,
Бўлгуси армон охир мангу муҳаббат номли боғ!

* * *

Ақлга бўйсунар жисмим, юрак сен, дейди тўлғона,
Туним тан олмагай тонгинг, дил истар кунни уйғона.

Вужудим домиға ўт беаёв ҳис беписанддурким,
Зилолинг обидин сепгилки бўлмасдан кукун, ёна.

Ки, ким сайд айласа, побаста дил фарёду оҳини
Эшиттай тонгла маҳшар, кетмагай қилмишидин тона.

Кўнгил жомин хиноранг май била тўлғазса гар зулми,
Қиёмат доридир зулфи жафокор ёрни ул жона.

Самандар зотидин Хуршида равҳ¹ айлар олов ичра,
Кўнгулга қатра суйин қуймаса ишқ баҳри қизғона...

ЗУЛМ ЭТМАНГ

Бизга зулм этманг, рақиблар, бизда йўқ асло гуноҳ,
Икки дил, икки юрак аҳд айламиш, Аллоҳ гувоҳ!..

Осмон буржида зар афшон Зуҳал кўргазса юз,
Ки, кумуш нурин сочиб, восил бўлур васлига Моҳ.

Бир эса икки камон пайконининг гар матлаби,
Сайди ишқ чоғи чекингайдур машаққат бирла оҳ.

Қатл учун ҳозирламанг дор, айбимиз бир ишқ, ҳалос,
Афв этар илк бор адашса йўлидин мискинни шоҳ!..

Кўҳи Қоф гарчанд тўсиқ, топгай йўлин фавворалар,
Фасли найсон сеҳридин тошни ёрар меҳригиёҳ.

Бизга кўз тикманг само меҳри кулиб боққан маҳал,
Кўр бўлур шамс юзига ким тик қадар эрса нигоҳ!..

Чин вафо аҳли яратса севгининг сарчашмасин,
Топгуси Хуршида, не тонг, ишқ даштида паноҳ!..

---

¹Равҳ — яшармоқ.

Қайданам кўрдим сани, жисмим аро жон қолмади,
Ҳисларим титроғидин қалбимда пинҳон қолмади.

Неча ой узмай кўнгул, сен бемурувват ёрдин,
Ман киби олам аро ишқ ичра сарсон қолмади.

Она ер шамс чархида, парвона дил излар меҳр —
Бул юрак равҳига не айлайки, имкон қолмади.

На қувонч билгай юзим, на дилгинамда бор илинж,
Изтиробим сезмаган ҳеч битта инсон қолмади.

Ўтди мезон, ақрабу далв, ўтди неча субҳу шом,
Зарбидин фориғ оҳимнинг саври найсон қолмади.

Йиғлади ҳолимга тун юлдузлару сайёрлар,
Бўлмаган гирёна ҳатто абру осмон қолмади.

Сайр этар қалбингда не туйғу билолмай доғман,
Ишқ деган жаллодга жоним бўлди қурбон, қолмади.

Минг ситам айлаб тагин, девона Хуршида дема,
Далли бўлмоғликка ҳатто танда дармон қолмади.

ЎРТАГАЙ

Бу на туйғудир, кўнгилни ажиб бир ҳол ўртагай,
Бу на кўнгул, соҳибин ҳар субҳи висол ўртагай.

Бу на гулдир, кўксига шабнамни жойлар ёшурин,
Этмай осон мушкулин ул гулни ниҳол ўртагай.

Бу на тасвирким, нилуфар ташна кўл ўртасида,
Қатрасин қизғониб ундин чашми зилол ўртагай.

Бу на оқшом, анжуми сочганда нур кўнгуллара,
Булут ортин ёритур рашк ичра ҳилол, ўртагай.

Бу на касдур, осойиш топмиш юракни хун этиб,
Хун тўла кўзи — малакул мавт¹ мисол ўртагай.

Безиё Хуршид бўлурму, зоҳири зар-нур ила
Безалур, бағрин ёритмоқ амри маҳол, ўртагай.

Кўп алам кўрган кўнгул шояд назм гулзорида
Очилур гул-гул, дебон, минг орзу-хаёл ўртагай.

* * *

Хушим йўқдир висолингта, лек юрак таскинга зор —
Айламиш сокин танамни ҳар туну кеча бедор.

Боқмагай дийдам, юзингта кўп жило берма, ғофил,
Матлабинг ўзни намоён айламоқ бўлса — бекор.

Ёритур дилни Ҳақ нури, ҳуснингта қўшгай ҳусн,
Ишқ эрур кўнгилда холис, солма сен чангу ғубор.

Ул юрак таскинга зору руҳ ила тан барқарор —
Маъшуқи азал хаёлин айламишлар ихтиёр.

---

¹Малакул мавт — ажал фариштаси — асроил.

«Беркитиб Хуршид жамолин, мутгасил хилватда не
Қилур?», — деб сургувчиларга «лавҳул маҳфуз»¹ сўзи бор.

Сабр қил дунёи дунда, қаноатнинг ортидан,
Иншооллоҳ, мезбон ўлғай кўнглинга фасли баҳор!

ДИЛИМ КУЙДИ...

Дилим куйди ики ўт ичида, найлай, чидолмасман,
Юрак гавҳар дея туйганлари недур, билолмасман?..

Бамисли тонгги шабнам — титраган қалбимни бостайдир
Гаҳи шавкат, гаҳи нафрат юки, қаддим тутолмасман.

Бу туйнуксиз қаср, берк кўчалар эркан қароргоҳим,
Жаҳоннинг кўрку хуснин бир сўқирча ҳам кўролмасман.

Киби далли маним дил ганжима уммедини боғлаб,
Эришгач, назрига қайғу берар, тоқат қилолмасман.

«Ўтинг ум, соҳиби давронки, тупроқ сатҳидин бир оз
Киши қадрин баланд кўйсанг-чи», деб даъват этолмасман.

Гаҳи шаккар ўшал гуфтор гаҳи оғу солар дилга,
Ажалнинг домидан руҳимни ҳеч асраб қололмасман.

Аламдин ёзди Хуршида, аё дўстлар ҳақиқатни,
Нетай, сиғмасману дунёни ташлаб ҳам кетолмасман...

---

¹Лавҳул маҳфуз — тақдир китоби.

Бир юрак ёнмиш, ёронлар, Андижон томонларда,
Малҳами не тонг анинг кўз илғамас маконларда...

Шунчалар бисёр экан қисмат деганнинг қасдлари,
Ҳислари, туйғулари ишқ йўлида сарсонларда.

Ҳеч кима ҳеч сўз демас, оламга этмас арзи ҳол,
Илтижо айлар фақат кўз ёшлари мужгонларда.

Бир умр ҳижрон элинда ним кўнгул – далли гадо,
Суйгани шоҳдир – қуёшдир, Ой тўла осмонларда.

Тунги тушлар гоҳ етаклайдур висол оғушига,
Тонгда минг афсус, очар кўз кулбаи вайронларда...

Кўрсалар кимки дегай: бу қиз мудом омадга ёр,
Асли Хуршида дили мангу яшар афгонларда...

БИЗ СЕНИ СЕВАМИЗ

Мен сени севаман, Андижон!
Юракда соф туйғу – ишқ билан!
Ишқимнинг баёнин истадим,
Ушбу кун аламли ашк билан.

Мен сени севаман, Андижон,
Меҳрингдан ним кўнглим тоғ эрур!
Яранга бир малҳам тополмай
Ожиз бу дилгинам доғ эрур.

Дунёни, зиёни англадим,
Англадим ҳаётнинг қадрини,

Фусункор гулзору боғларинг
Таратгач жаннатий атрини.

Кўзимда жола-ю ҳажрдан
Юракни енгганда дард-ситам,
Жонсиз бу танимни авайлаб,
Бошимни силадинг, волидам.

Бобуринг кетганда йироқлаб,
Соғинчдан сочларинг қор бўлди.
Чўлпонинг бағрига босолмай,
Тупроғинг ташнаи зор бўлди.

Нодиранг закоси қалбларга
Сочганда беминнат нур-зиё,
Жаҳолат, жонимни олма, деб,
Этгандинг оламга илтижо...

Айт, қандай юпатай, Онажон?
Осмонинг йиғлар ёв абридан.
Корингга ярарми, сўзим, деб,
Муҳаммад ўртанар қабрда.

Биз Сени севамиз, Андижон!

2005 йил, май

ОГОҲЛИК

Не-не синовларга бергансан бардош,
Халқим, мудом сенга пок иймон йўлдош,
Кимки тинч кунларни этмади эъзоз,
Кечирмагай икки дунё, эй, халқим!

Ахир инсон деган муқаддас калом —
Аллоҳдан иноят, Аллоҳдан инъом,
Ахир мусулмонга мусулмон одам
Этмоғи мумкинми, риё, эй, халқим?

Бу кун шаҳрим, сечинг маҳзун бағрингда
Кезарканман дилда ёнди аланга,
Ахир қаро ният ёшу ялангга
Келтирди-ку шунча бало, эй, халқим!

Афсус-надоматдан энди йўқ фойда,
Не тонг, тикон ўсса гул мавжуд жойда,
Қабоҳат қайда-ю, матонат қайда,
Фақат эзгуликдир зиё, эй, халқим!

Ватан сўзин улуғ, азиз билганлар,
Она тупроққа чин меҳр берганлар,
Бу кун бизни деб жон фидо қилганлар
Номларин унутма асло, эй, халқим!

Мен бир дилбандингман, мен битта ниҳол,
Бағрингда неча мард фарзандларинг бор,
Ҳамиша Юртбошим этган ифтихор —
Андижонсан — асл маъво, эй, халқим!

Огоҳлик, ҳушёрлик, бедорлик чекинг,
Майли, юрт деб жону жаҳондан кечинг,
Ватанга содиқлик қасамин ичинг,
Биздан қолсин Ватан сафо, эй, халқим!

Ҳеч ким топмагай бахт кечиб виждондан,
Ахир Ватан сўзи эрур иймондан,
Агар Ватан дея кечмасак жондан,
Авлодлардан ёғар жафо, эй, халқим!

2005 йил, май

МУЛОҚОТ

*Андижондаги май воқеалари қурбони бўлган Бобур
театри изтироблари ёхуд тилсиз гувоҳ —
Бобур ҳайкали қошида.*

— Бобур бобо, Сиз севган гул диёр узра
Бугун офтоб нур сочмоқда маънос, маъсум,
Халқингизнинг қалбида ҳур алёр узра,
Не тонг, афсус, алам тўла мунгли назм...

Руҳингизни безовталар айламакка
Ботиндими ул мудҳиш кун, жаннатмакон?!
Мозий аро келди сўзингиз кўмакка:
Жазо топгусидир албат, кимки ёмон.

Саркардалик — мардлик ахир Сиздан мерос,
Йўқ, хиёнат отин минган биздан эмас,
Тожмаҳаллар безаб турган дунё ҳақи,
Доно халқим асло оқни қаро демас!

Ўшал куннинг гувоҳи — Сиз, тулпор, майдон,
Каззоб дунё сўйлар ёлғон башоратлар.
Ўшал куннинг минг оҳисиз — тилсиз қурбон,
Дош бердингиз — бағрингизда ёнди ўтлар!..

Дош бердингиз, Сиз суйган юрт кўки узра
Тундай қаро булут кезди ўшал кеча.
Иймони пок элингизга нажот излаб,
Қурбон бўлди неча асл миллатпеша.

Насихатлар этгандингиз наслингизга,
Юрт ҳажрида ёниб ҳинднинг қучоғида.
Неча аср Сиз кутган ҳур фаслингизда
Олов ёғди хоинларнинг ўчоғидан.

– Болам, битмас ярамга туз сепдинг, аммо
Эзгуликка жаҳолат ҳеч келганми бас?
Сабр айла, алам олис кетгусидир,
Ҳалокатсиз тарих Ҳаққа етган эмас.

Гарчи жонсиз танам, руҳим уйғоқ эди,
Кўрдим: само бўйлаб ёт эл абри бедор...
Наслим, сенга маломатлар ёғдирмоққа
Уриндилар неча нокас, неча беор.

Ёт гоюлар сўқир этган каслар қўли
Пок юраклар қонларига ботди, э воҳ!
Мозийлардан ёдгор – фазл даргоҳидан
Аршга қадар етди сўнгсиз аламли оҳ!

Соф фалакни булғаб тундек тийра дудга,
Ўт қўйнидан ҳасадгўйлар излар таскин –
Ёнди, э воҳ, асрлардан омон ўтган,
Авлодларим азиз билган қутлуғ маскан.

Ёнди диллар, ёнди замин, ёнди олам –
Чидолмайин манқуртларнинг қилмишига.
Куйган дилим сўзламоқда кўрганларин,
Ишонмангиз кўрмаганлар миш-мишига.

Бу дунёга бўлолганми устун ахир,
Ҳақиқатни эгиб, даврон сурган каслар?
Тарих ҳукми барҳақ, чин сўз демоқ фарздир,
Ҳақни эслаб, халқни эслаб ҳар нафасда!

Кўнгил отлиғ олий хилқат тоза бўлса,
Тоза аъмол, тоза виждон ёрдир анга.
Қабиҳ ният макон этган вужудлардан
Ёғар фақат тубан ҳисли ўт-аланга.

Ҳушёр яша, алдов бир ён, синов бир ён,
Бедор яша, фаниматдир ҳар бир онинг.
Эл бошига иш тушдими, бўлгин қалқон,
Токи мавжуд эрур жисминг аро жонинг.

– Бобо, халқим билар ҳурлик сўзин қадрин,
Сабр йўлларида оғмай одимлагай.
Нетай, кимдир англамайди фано даҳрин –
Ўзни само, ўзгани ер фаҳмлагай!?!..

Замонларга баюлардан уруғ сочган –
Эмасмикан ўзни элдан устун кўрмоқ,
Нафс отин миниб, меҳр боғларининг
Мевасин еб, илдизига болта урмоқ?

Эмасмикан битта миллат, битта халқнинг
Инқирози – дўст қадрини дўст билмаслик?
Келтирмасми ажодларнинг ғазаб-қаҳрин –
Эзгуликка эзгуликни қасд билмаслик?

– Тарих сўзлар ноқисларнинг кечмишларин,
Асрлардан ўтгай фақат илму зиё.
Разолатдан чиқмас сира маъно, тайин,
Қабоҳатдан безор замин, безор дунё!

Мозийнинг қат-қаглари ҳам садо этгай,
Ким жоҳилу ким фузало, ким нобакор?
Калтабинлар катта сўзлаб қайга етгай?
Қайга етгай элдан жудо бўлган беор?

Эмас осон элга манзур сўзни демоқ,
Оқил асло даҳоликка этмас даъво!
Асрларнинг синов отли элаги бор,
Элакдан соғ-омон ўтмоқ мушкул савдо!

Айтар сўзинг, юртим деган ҳар юракка
Жойлай олсин эзгу умид, эзгу калом,
Токи Ватан ичра кезган хоинлардан
Омон қолсин ўзбек деган муқаддас ном!

2005 йил, май

АРЖУМАНД ЭТМАС

(Навойи ғазалига мухаммас)

Тазарру айларам, бошим фалакким сарбаланд этмас,
Ки ёри беқарорим васлима чин мустаманд этмас,
Муҳаббат дарди ҳеч дилни маним янглиғ нажанд этмас,
Мени мен истаган ўз суҳбатига аржуманд этмас,
Мени истар кишининг суҳбатин кўнглим писанд этмас.

Фироқинг даштида қалбим нажотсиз зору бебаҳра,
Адоғсиз оҳу додим, лек топилмас заррае заҳра,

Не тонг ойина ҳам юз кўргазолмас доғдадир чеҳра,
Не баҳра топгамен андинки мендин истагай баҳра,
Чу улким баҳрае андин тилармен, баҳраманд этмас.

Дедим сен гавҳарим, дурым, тилаб маҳзан баётимға,
Сен асру ғам юкин маҳмулладинг ожиз қанотимға,
Наҳр тошмиш сиришкимдин, тоғ тош лол саботимға,
Нетай, хуру пари базминки, қатлим ё қанотимға,
Аён ул захрчашм айлаб, ниҳон бу нўшханд этмас.

Бошим қай тошлара ургим билолмасман надоматдин,
Наҳот шунча маломатлар ёғар маҳрури роҳатдин,
Сенинг гар инкорингдур, тонмағай олам саховатдин,
Керакмас ой ила кун шакликим хусну малоҳатдин,
Ичим ул чок-чок этмас, таним бу банд-банд этмас.

Аршға етга-ю лек сента етмас оҳу зоримким,
Кўзумға тийрадур ҳажринг ила даҳри диёримким,
Висолинг ўтида ёнмоқ эрур дарду қароримким,
Керак ўз чобуки қотилваши мажнуншиоримким,
Бузуғ кўнглимдин ўзга ерда жавлони саманд этмас.

Жунунлик иштиҳоси-ла талабгор келмаким охир,
Мусаллас ишқдин нўш айлабон, талх демаким, охир,
Миниб кибр отиға мулки адамда елмаким, охир,
Кўнгул уз чарх золидин, фирибин емаким, охир,
Ажал сарриштасидин ўзга бўйнунгға каманд этмас.

Эрурким дилга дил жонбахшки анжум ахтарар юлдуз,
Қамардур тунга ошиқким, шамс шайдосидир кундуз,
Забун Хуршида шоҳвора деёлмас лоақал дилсўз,
Ул ой ўтлуғ юзин очса, Навоий тегмасин деб кўз,
Муҳаббат тухмидин ўзга ул ўт узра сипанд этмас.

ЎЛАНДАН СЎР

(Фузулий ғазалига мухаммас)

Мани гирдоби ишқ наҳрига бир дучор ўландан сўр,
Ки ҳижрон ўтидин хокистари мозор ўландан сўр.
Жунун саҳросида мағлули дил афгор ўландан сўр,
Шифойи васл қадрин, ҳажр ила бемор ўландан сўр,
Зулоли завқ-шавқин ташнаи дийдор ўландан сўр.

Хазон фасли каби кўнглим боғин зард гулларин терма,
Шакар ул шаҳдинга тўйдирмасанг гар қатрасин берма,
Юрак мулкида сайд айлаб, шикоринг завқини сурма,
Лабинг сиррин гелуб гуфтора бандин ўзгадин сўрма,
Бу пинҳон нуктани бир воқифи асрор ўландан сўр.

Чин ошиқ кўйи жон талвасасидин мушқули ҳол, бил,
Таваккул айлабон қалб токи ўлғай васлингга восил,
Нигоҳинг ўқи кўп, бир жонга минг хавфу хатар, жоҳил!..
Гўзи ёшлуларинг ҳолин на билсун мэрдуми ғофил,
Кавокиб сайрини шаб то саҳар бедор ўландан сўр.

Нечун васлинг йўлин тўсмоқ экиб тухми тиканлардан?
Юрак урмоғини бас этгуси ранжу шиканлардан,
Наҳот қасдинг – суйиб, ишқинг ила мақтул жанлардан?..
Хабарсиз ўлма фаттон гўзларинг жаврин чеканлардан,
Хабарсиз мастлар бедодини ҳушёр ўландан сўр.

Тазаллум айламасман гарчи ҳажринг маҳжули зотим,
Қаро сочим қировранг, заъфарондир гул юзи олим,
На обу на ҳаво бор дилга сенсиз лаблари болим,

Фамингдан шаъмтак ёндим, сабодин сўрма аҳволим,
Бу аҳволи шаби ҳижрон баним-ла ёр ўландан сўр.

Умидим наҳрини бесўз жавобинг айлаёлмас лим,
Жафодин сарсону саргашта ўлғай сочлари толим,
Гадои бенаво кўнглимки ишқинг давлату молим,
Хароби жоми ишқам, наргиси мастинг билур ҳолим,
Харобот аҳлининг аҳволини хуммор ўландан сўр.

Зилоли чашмини меҳри-ла қучгай содиқи соҳил,
Салоқат мулкида тавф¹ айлаганлардир кумуш кокил,
Аё, Хуршида, беҳисдан таваққуъ этмагай оқил,
Муҳаббат лаззатиндан беҳабардир зоҳиди гофил,
Фузулий ишқ завқин, завқи шавқи вор ўландан сўр.

АРЗИМНИ АЙТДИМ

(Ҳувайдо ғазалига мухаммас)

Ошуфта кўнгил ишқи сафоға,
Айланди оҳким, бир бедавоға!..
Сиррим аёндир назму навоға,
Арзимни айтдим боди сабоға,
Еткурса ҳолим ул дилрабоға.

Тунлар қародир — пинҳона ойим,
Кўк тинглагайму дарду давойим,
Ёр ҳусни васли чин муддаойим!..
Қилса худойим кўнглин мулойим
Раҳм айлағайму ман мубталоға?..

---

¹Тавф — сайр айламоқ.

Роз сўйлагилким, лутф йўли бирла,
Эрмаски осон суҳбат фақир-ла!..
Хоҳ ўнги бирла, хоҳ сўли бирла
Қилгайму хайрин ўз қўли бирла,
Борсам кўйчга, мискин гадоға?

Бир сас-ла алвон, ширин забон — лаб
Кетди дудоғим, қароғим қонлаб...
Тундан сўроғлаб, кундан гумонлаб
Деди рақиблар ёрға ёмонлаб,
Солди жудолик, найлай ароға?!..

Тасвири селдур ашки равоним,
Розим тушунмас соҳиб сухоним,
Бадтийнат элдин оху фиғоним!..
Кўнглумда йўқдур зарра гумоним,
Кимки ёмондур, солдим худоға.

Бирёнадир дил, жисм эрса ёнмас,
Музтарибҳолман — роҳатга қонмас,
Воҳиди даврон аҳд этса тонмас!..
Ҳолимни айтсам, ёрим инонмас,
Эмди кўюбман явмулжазоға.

Аллоҳга холис дил нафси йўқдур,
Гар серсухандир тил — лафзи йўқдир!..
Ишқ ёш биларму, ирқ-шаҳси йўқдир,
Ёрсиз кишининг фирдавси йўқдир,
Суйдим санамни, қолдим балоға.

Байтулҳазан дил, ёрим ҳашамда,
Бегона бўлди ақлим бу ғамда,
Ҳол сўргали Қайс, кел ушбу дамда!..
Душманларини нозу ниамда
Парвариш айлаб, солди ғиноға.

Қасдингми кўп айт, тун шаҳти шамда —
Бедору беҳад ёнғай ҳарамда,
Ё сўзни қасди мушфиқ қаламда?..
Дўстини ёрим ранжу аламда
Қўйди эл ичра жавру жафоға.

Севгим, дединг, ўт, дардинг этар кул!..
Кутгил, дединг, ишқ — наҳри таҳайюл!..
Хуршида малул айлаб тааммул,
Мискин Ҳувайдо, сабру таҳаммул
Айлаб, ҳамиша йиғлар худоға...

ЭҲТИЁЖ

(Нодира ғазалига мухаммас)

Тақягоҳ излар кўнгул, топмас илож
Ки, ҳаёт ургай анинг кўксига кож —
Сўрғай ул ночор юракдин минг хирож,
Қилмағил зинҳор изҳор эҳтиёж
Ким, азиз элни қилур хор эҳтиёж.

Ахтарар гул ташна дил, зилол эмас,
Васли ёр истар кеча, ҳилол эмас,
Моҳифо — дунё истиқбол эмас,

Ҳеч ким оламда фориғбол эмас,
Ҳар ким ўз миқдорича бор эҳтиёж.

Энтикар дил, бир нафас — тин бер менга,
Йўқса бедиллик саботин бер менга,
Мискинингман, далли отин бер менга,
Ганжи ҳуснунгни закотин бер менга,
Сен ғанисан, менда бисёр эҳтиёж.

Тун билан бахт юлдузингни орзу
Айладим ўпмоқ изингни орзу...
Эслатур ризвон сўзингни орзу!..
Кўзларим айлар юзунгни орзу
Ким, эрур кўзгуя дийдор эҳтиёж.

Бенавоман, сен эурсан тожлик,
Қўй, кетурман, айлама ихрожлик,
Бунчалар даркор эмас Ҳажжожлик...
Мустаманд этти мени муҳтожлик,
Қилди ҳожатмандинг, э ёр, эҳтиёж.

Даҳри зол қилмишидин тунлар қаро,
Ёра айлаб илтижо кўксим яро —
Поймол ўлған ғурур мотамсаро...
Гар тиларсен обрў аҳбоб аро,
Айлама зинҳор изҳор эҳтиёж.

Шарҳ этурман назм ила кўнгул қатин,
Кўзларим сўзлар монелик рихлатин,
Сақлама ортиқ юракда гина — кин,

Қил раво албатта ошиқ ҳожатин,
Боқмағил арз этса ағёр эҳтиёж.

Ўтмагай ғам, тун ўтар, кун ўтгуси,
Чексам оҳ гар арш ҳам дарз кетгуси,
Билки, фурсат кутмагай, тарк этгуси,
Бир тараҳҳум зоҳир этсанг нетгуси,
Қилди ҳуснингга мени зор эҳтиёж.

Чўммагил шак-шубҳа наҳрига сира,
Сенга меҳрим тонгларимдай бокира,
Ноумид Хуршида ёзмиш хотира...
Ёр васлини тиларман, Нодира,
Айлади кўнглумни афгор эҳтиёж.

БУЛ АЖАБ...

(Абдулла Ориф газалига мухаммас)

Меҳр ила ёғду сочиб кўнглим ёритди ёрлар,
Ногаҳон қалб кўзима чанг солдилар маккорлар,
Дил боғим ичра бугун пайҳон гулу гулзорлар,
Бул ажаб хор кимсадин имдод сўрайди хорлар,
Сиз бемор кўксига бош урмангиз, эй беморлар.

Оҳ, юрак, ўртанмайин кўрғаз жаҳона юзни,
Кўкка анжум эт, сеҳрлаб дилда беҳоб сўзни,
Аксидин юмсин бўлиб сархуш гўзал ой кўзни,
Гар фалак буржида шамс уйқуга солса ўзни,
Етди навбат бизга деб чақнар эмиш сайёрлар.

Навниҳол қаддин маломат бирла эгма, эй рафиқ,
Шак уругин дўсту ёр кўксига эзма, эй рафиқ,
Оқибат тубсиз гуноҳ баҳрига чўкма, эй рафиқ —
Саждага бошинг уриб, фарёди чекма, эй рафиқ,
Энди сен топгаймидинг, топмабди-ку ағёрлар.

Телба бу кўнгул фано даҳрида кезмиш дарбадар,
Гоҳи гардун тоқида, гоҳ ер уза зеру забар,
Иштиҳор неъматларин айлар умр садқайисар —
Фозилу дониш эли қўл ювса бу дунёга гар,
Во ажаб, оққан суйин нўш этар шайх хунхорлар.

Абри найсонларни тебратмиш само кезган тутун,
Осмон оламга кўрсатмиш яро кўксин бутун,
Ҳажр ила бедил муҳиб кўз ёшидин ер бағри хун,
Нафс ила дунёга дил берган фосиқлар, сиз букун
Яссавий хок пойидин айлаб олинг тумморлар.

Хору зор дилларга сўз ганжин ўйиб солган ўзи,
Ташна-ю сарсон адам даштин кезиб толган ўзи,
Зулм ила саргашта Машраб тавқини олган ўзи —
Ким бериб дунёга зар, абгор ўлиб қолган ўзи,
Кимки дорни бузди гар, анга қурилди дорлар.

Кекса Беҳзод чекди ранж юртин алишмай тиллага,
Ўз Ҳиротин бағрида бош қўйди мангу қиблага,
Мадҳ ўқир Хуршида дил шайдойи этган шуълага,
Кимсалар, бадбин дея боқманг бу кун Абдуллага,
Тингласа гоҳи юриб мозий элидин зорлар.

АРМОН

(Туркум)

* * *

Кўз ёшларим сочилиб, дилим сиёҳдир бугун,
Қалбимнинг ўкинчлари фарёду оҳдир бугун,
Армон тиғи танамга қазгувчи чоҳдир бугун,
Халос этинг, илинжим, ушбу тор шабистондан.

Неча йилдирки, кўнглим танҳо сизгадир қарам,
Юрагим деворларин тўхтовсиз тирнар алам,
Надоматлар кулбасин тарк этмоқни истарам,
Орзу этгум манзилгоҳ ёруғ кавкабистондан.

Умидларимни ҳижрон гулхани этмасин кул,
Найларам бу маконни кўнгулда очмаса гул?..
Жаннатдур мулкингизда магар эрсам-да бир кул,
Олиб кетинг, султоним, қулингиз зимистондан.

* * *

Соғиндим, кўкдаги танҳо юлдузим,
Рухсорингни бир бор кўрмоққа зорман —
Қувонч не, билолмам, хунхора ўзим,
Сенсиз ҳолим забун, бенаво, хорман.

Фалакдан анжумлар аро пинҳона,
Аҳён-аҳёнда бир кўргазурсан юз —
Шуъла афшонингдан дилим тўлғона
Турфа ўйга чўмар кечаю кундуз...

Қайдасан, суюкли танҳо юлдузим?
Покиза севгимни айла ижобат.
Фам ажини қоплаб олмасдан юзим,
Ҳабибинг бўлайин, бергил ижозат.

* * *

Ёлғизим, борлигим сенга талпинар,
Сен томон шайланар неча бор юрак,
Армону орзуйим кўксимда тунар,
Лек боролмам...
Нетай, эй, бохабар фалак?!

Дилим фарёд чекиб, оҳ уриб толмас,
Вужудим бемажол, қўлим бетиним...
Юракни бу танним кўтара олмас,
У фақат ёстиғдан топгуси қўним.

Умид гулдастасин бир қучолмасман,
Армон тиконлари тўлиғ қўйнимда...
Орзу мусалласин ҳеч ичолмасман —
Чигал ўй иплари бўғар бўйнимдан...

Руҳим танимни ўз измига солар,
Кўнгилдан берухсат ташлайман қадам.
Не учун, не учун ўз руҳим тонар
Ўз кўнглимининг хоҳиш-истакларидан?...

* * *

Руҳим изтироблари қачон топгуси барҳам,
Токай бедаво дардга излар ҳақимлар малҳам?
Висол кошонасига ошуфтадурман мен ҳам,
Ҳижронга қул қалбимнинг шоҳи, қаерлардасан?

Бенажот қолдирса гар ҳақимларнинг давоси,
Этурман Мажнун мисол саҳрони қалб маъвоси...
Ҳаловатим ўғирлар ҳорғин асаб ғавғоси,
Зулматга ёр қалбимнинг моҳи, қаерлардасан?

Лайли, Ширинлар фақат афсонада бор эмас,
Улардек қасд жонига исломга хос кор эмас,
Ошқора ёр ишқида ёнса Зухро ор эмас,
Ишқи пинҳон қалбимнинг оҳи, қаерлардасан?

* * *

Унута олмасам нетай, севгилим?
Ҳамон тирнамоқда кўксимни фироқ.
Абгордур ситамлар захмидан дилим,
Фигоним Аллоҳга етмайди бироқ.

Унута олмасам нетай, севгилим?
Гирён туйғуларим кўр этди кўзни.
Ишқим розин ошқор этолмай тилим —
Дилга қулфлаб қўйди муқаддас Сўзни...

Хушҳолликка ётман, токи, севгилим,
Этмагунча тақдир дуч иккимизни.
Лек ҳорғин, ғамзада кўзларим лим-лим
Ёшин сочиб энди изламас Сизни...

* * *

Ҳижрон ўтида кул бўлган юрагимни найлайин,
Кул юрак-ла қалам тутган билагимни найлайин,

Ҳақнинг ҳукмига мутеъ ҳолсиз жисму жонимни
Ҳаёт жанггоҳига отган малагимни найлайин?..

Эй, Аллоҳим юборган покликка ундовчи малак!
Шоҳидсан, севгим унутмоқ кўйида жоним ҳалак —
Ғамга тўлдим, ўртаган бу кўнгул арзин тингламай,
Ғар оҳ чексам, оҳим оташида ёнгуси фалак!..

Дунёнинг тотли таомин мазасин сўролмадим,
Ёшлик чашмасида бир бор юзимни юволмадим,
Муҳаббат фирдавси сайрин айлмадим ихтиёр,
Бу тутган йўлим манзила элтурми, билолмадим?..

* * *

Токи бир кўрмас эканман жамолинг,
Ғазал битолмам мадҳ этиб камолинг.

Муруват қилғил, билай — не экан ул,
Эй, муҳаббат, сенинг наввоту болинг...

Жаҳонда тотмаган йўқдир бу болдин,
Наҳот менга бир садақа уволинг?

Шаробингдин бўлди Машраб дарбадар,
Менга ҳам тут, келмасин ҳеч малолинг.

Ишқ бобида не битарим билолмам,
Орзуйим — ёритсин йўлим ҳилолинг.

Мен севган ёр лоақал бир сўрмайдур:
«Не кечмоқда фиरोқ даштида ҳолинг?»

Вале ўзга халоскор даркор эмас,
Сархуш айласин дилим илк висолинг.

Рад этсанг афсус чекурсан, огоҳ бўл,
Душвор айлаганда ағёр аҳволинг!..

* * *

Маконим майлига бўлсин тиканзор,
Сизга бегим, асло тикон кирмасин.
Чўкай зулмат баҳрига, токи чаманзор
Аро кўнглим Сизни излаб юрмасин.

Майли,
Сўлган гуллар баргидек исмим
Хотир хиёбонин юзин кўрмасин.
Беном-нишон сағир қолса ҳам жисмим,
Майли, фақат Сизга тикон кирмасин.

Майли,
Фунча тугмай ҳатто-ки бир бор
Хазон бўлсин севгим, халал бермасин.
Ишқ ўтига жоним айлайн нисор,
Фақат Сизга...
Сизга тикон кирмасин...

* * *

Еру кўкдан саралаб, ягона танлагоним,
Васлингга, жамолингга етсам армоним қолмас.
Такрорлайверар исминг тинмай ташна забоним,
Хаёлларим хаёлинг бирла қувлашиб толмас...

Еру кўкдан саралаб, ягона танлагоним,
Беиштибоҳки, магар кўрсанг бир оразимни —
Асиримга айланиб, такаллум этган оним
Ортга қўярдинг Шошу Самарқанд, Хоразмни!..

Андижонни ошиён айларди кўнглинг сўзсиз,
Мисли оҳанрабодек этардим ром ўзимга...
Демагил, чиройинг-ла бунча ғурурланма, қиз,
Сеҳрлар севгим кучи, кўзинг тушса кўзимга!..

* * *

Не сабаб бесўроқ мендин кирдинг кеча тушимга?
Сабоҳдин оқшомгача ҳам келмадим ўз ҳушимга.

Сен тушимга ташриф этган тунларим фарруҳ ва лек,
Хушлай олмасман куним зар — олтину кумушимга.

Шуъла афшонинг ситорам, дилкушодир, дилкушо!
Кўнгул ранжур, сочмадинг нур бу тун не қилмишимга?

Муфарриҳ меҳмон бўлиб хуш аллала ҳар кеч мани,
Ки кўмак бергил тушимда ҳушимга келмишимга.

Мисли булбул гулни қучгил, чоғла кўнгил тонггача,
Не ажаб, берса самар Хуршид каби кулмишимга.

* * *

Севгим туморин асрадим қалбимнинг ардоғида,
Хаёл мулкида сайр этдим соф муҳаббат боғида...

Ҳажрдин афтода ўлдим, ёр сарафроз чоғида,
Бесамар кетти нидолар тўбийнинг япроғида,
Ташнаман ишқ саҳросида, дилафгорман доғида...

Ситамгар шоҳвор фироқи бирла хунхор йиғларам,
Дўсту душмандин ниҳона бисёру зор йиғларам,
Ломакон қалбима тополмай ғамгузор йиғларам,
Бесамар кетти нидолар тўбийнинг япроғида,
Ташнаман ишқ саҳросида, дилафгорман доғида...

Занжирбанд кўнглима ошиқ харидорлардин толдим,
Билмам, замирим нечун ул қимматбаҳога солдим?!
Машраби девонадек дил можаросиға қолдим,
Бесамар кетти нидолар тўбийнинг япроғида,
Ташнаман ишқ саҳросида, дилафгорман доғида...

Севгисиз беҳонумонман, бор бисотим найларам,
Толеим, тахтим фиғону ғамга сотдим, найларам,
Тун-куним зулмат эрур, Хуршида отим найларам?!..
Бесамар кетти нидолар тўбийнинг япроғида,
Ташнаман ишқ саҳросида, дилафгорман доғида...

* * *

Хаста бўлдим, зоҳиримда намоён этмадим зинҳор,
Саодат роҳиға қалбимни шоён этмадим зинҳор.

Фасллар чархи-ла беинтиҳо айланди андуҳлар,
Нажот берди қаноат, чашми гирён этмадим зинҳор.

Фориғу дастим, аёғим, кишанбандлаб вужудимни,
Кўнгул элтувчи манзилни ошиён этмадим зинҳор.

Шамс тафтин сезмайин ҳажр ўтида ёндим ва лек,
Қаландар — девона янглиғ дил урён этмадим зинҳор.

Сурди: «Эй моҳи мунир не сабаб рангинг заъфарондир?»
Ҳабибимга ҳамки асрори аён этмадим зинҳор.

Рашкининг алвонлигига замирим зангорлиги бир
Бадал бўлди, маҳрами ёрни бирён этмадим зинҳор.

Жунунваш дил малҳамин оқ қоғоздан топсам на илож,
Ғуборланди қоғоз, лек сенга зиён этмадим зинҳор.

НАСИМ ОҒУШИДА...

Насим оғушида
соғинч нағмасин чалди торим,
Изинг излашга чоғландим, лек ҳижоб бўлди орим,
Маскани ноаён ёрим, озорлари бисёрим,
Қадамлари ошёнима ҳаво янглиғ даркорим.

Ташна дил заҳри мор ичди, ўртаган армон сабаб,
Ўт ичинда хорни қучдим, захми зўр ҳижрон сабаб.
Даҳр аро ишқ домига ҳеч топмадим имкон, сабаб,
Кўнгул сенинг, жисму жоним побаста¹ зиндон сабаб.

Жон физо ўйлар баҳрига чўлғонмоқни соғиндим,
Умидбахш тунлар бағрида тўлғонмоқни соғиндим —
Субҳи козиб ваъдаси-ла уйғонмоқни соғиндим,
Дийдорсиз ишқ гулханида чўлғанмоқни соғиндим...

---

¹ Побаста — боғланган, кишанланган.

Эсласам, дил токчасига изтироблар тахланур,
Ёнар куксим, вале ашким кипригимда яхланур,
Васфинг баёни кўйида қаламларим чархланур,
Энг муқаддас Сўзим —
Кўнгул жавонида сақланур...

***

Кечир, магар ранжитган бўлсам,
Кечир, олганим-чун тафтингни!..
Кечир, дунни унутган бўлсам,
Кучоғингда билмайин тинни...
Кечир, сени танлади юрак,
Нетай, бўлдим далли девона,
Оғушингда жонланди юрак,
Ва тиландим ишқ дарвешона!

Хаста кўнгил сен, дер ягона!..

***

Сен менинг жонимни олган жаллодсан —
Мен бир сиқим тупроқ, сен коинотсан,
Минг бир азоб ичра сўрмасман имдод,
Минг оҳ бесамардир — сен менга ётсан!?!..

Маҳзун хаёлимда порлоқ нигоҳинг,
Мен бир остонангман, кўшкингда моҳинг,
Мангу ғамхонага маҳкума этган,
Мангу сарсоналар этган — фироғинг...

Аста қалб йўлингга ташлабон қадам,
Мен сени бегардим, дея атадим...
Хаста юрагимга олисдан қараб,
Беҳис кетавердинг англамай дардим...

...Гул тутсам, олмайин кетган гумроҳсан,
Саҳарлар отмайин кетган сабоҳсан,
Дил сендан бир олам севинчлар кутса,
Сен фақат бергувчи фарёду оҳсан!

* * *

Билолмадим мақсадинг нима?
Билолмадинг мақсадим недир,
Сен мен учун танҳосан, дема,
Сен – мен учун яғона, нодир!..

Ололмадим кўнглингни чоғи,
Гарчи сен деб девона кўнгул!?!..
Сенга очмоқ оғир кучоғим,
Сендан қочмоқ ундан-да мушкул...

* * *

Фироғинг жонимни ўртади, жоним,
Шодон кўзларимга қайғулар инди...
Ҳали айрилишга эртайди, жоним,
Ахир учрашгандик илк бора энди!?!..

Тун бўйи хонишинг сеҳри-ла дилни,
Алдадим, хаёлот кўкида учдим...

Васлинг тонгида гул очган кўнгилни
Туннинг тиконлари мастона қучди...

Гарчанд ваъдаларинг самовий, улуғ,
Вафолар юртидан изинг топилмас!?!
Майли қизғонсанг-да васлингни ўтлуғ,
Нурли хаёлимдан айирмасанг бас!?!..

* * *

Юзимда ажинлар — отамдан қолган,
Отамни кўмган кун — мотамдан қолган,
Етар, менга ҳукм ўтказолмайсан,
Ҳижрон, ўзгаларга ситамлар қолган!

Омонат саховат — хотамдан қолган,
Надомат — ишқдаги хатомдан қолган,
Кўздаги изтироб, дилдаги алам,
Ваъдасин унутган одамдан қолган...

КЕЛИШУВ

Сендан ранжимайман,
Фақат дунёда
Тирик эканингни билиб турсам бас!..
Сенга гарчанд ишқим эди зиёда,
Сенга гарчанд дунё қиларди ҳавас,
Сенга интилмайман,
Фақат риёга
Менинг тоқатим ҳе-е-ч

етмайди, жоним,
Бошқа кел, демайман,
Дорилбақога
Гарчанд висолингсиз кетмайди жоним!?!..
Гарчанд сенсиз менга дунёлар абас,
Сендан нолимайман,
Омон бўлсанг бас!

* * *

Сен менга англатдинг:
Дилларда
Ё ишқ, ё саховат йўқлигин!
Зилол сув даркор, деб,
Гулларга
Тутмоқчи бўлибман...
Ва лекин...
Англатмоқ ҳам фарзинг эканин —
Дунёинг меҳрга тўқлигин
Унутма,
Дилафгор этганинг,
Ўлдирган — сен отган ўқлигин!..

* * *

Сирли оқшом...
Фараҳли оқшом!
Асрори аён иккимизга...
Мен сенга бир гули намозшом
Тутдиму, лол кетдим...

Ва бизга
Ҳавас-ла тикилди нигоҳлар!..

...Ғамбода тонг,
Аламзада тонг...
Асрорин билолмай,
Уйимга
Беистак қайтдим...
Оловранг
Юракдан яралган сойимга
Ўкинч-ла чўмилди сабоҳлар!..

ТОМЧИЛАР

* * *

Соғинч!
Юрагимни этмагил пора,
Жабринг тандан жонни олур тобора,
Раҳм айла, мен — оғир дардли бемора,
Тутмоқда висолнинг ўтлуғ хумори!

* * *

Майли, мени севмасангиз ҳам,
Майли, дилга берманг ҳаловат,
Дардингизни ололмагач мен,
Рашк-ла дилни эзмоғим не дард —
Рашк мулкида кезмоғим ғалат!?..

* * *

Рўёби истагинг — менинг иқболим,
Умринг зиёдаси — олий камолим,
Эй, қалби зилолим, нури ҳилолим,
Сен — тоза армоним, тоза аъмолим!

* * *

Ёмғир каби селдир ҳажр,
Ёмғир каби тоза висол,
Агар менга қилсанг жабр,
Ёмғир бўлиб йиғлар ҳилол...

* * *

Сенга муҳаббатим тоғлардан улуғ,
Ишқи садоқатим чашмадан тиниқ.
Сенсиз туймагайман дунё завқини,
Бебош туйғуларим, ҳисларим интиқ.

* * *

Тунда хаёлимни олди хаёлинг,
Ойдан-да ойдинроқ ёғдулар билан.
Лоақал бир бора васли зилолинг
Илинжини қучдим...
Орзулар билан...
Бағрим ўртади ишқ, минг бир саволинг!?

* * *

Бетакрор ва беғуборлигинг
Билмайсанми, қалбим баҳори?
Тўкилмагай тоабод, мангу
Сенга бўлган ишқим оҳори.

* * *

Агар яйрар бўлсам, фақат сен сабаб,
Кўнглим сира бўлолмагай риёкор.
Садоқатим англа кўзимга қараб,
Сенсиз минг бир ишқи раволар бекор!

* * *

Наҳот, туйғуларинг тўлқинлари
Бу кунда тинмишдир,
Сарафрозлик сенингсиз, ёр,
Секин мендин чекинмишдир...

* * *

Нечун бир ҳоли паришонимни сўрмайди ул ёр,
Ё асл гулларни тортиқ айламиш унга ағёр?..
Мен анга жону жаҳоним садқалар этсам не тонг,
Минг араз бирла манга ул айламас бир эътибор..

* * *

Мен Сизни севаман, бор садоқату
Саховат, саодат ва сабот билан.

Ўзга нигоҳларни кўрмас бу кўзим,
Сизнинг йўлингизга мунтазир нолон...

* * *

Васлинг менинг ушалмас орзум,
Ҳажринг дилни ўртовчи нола,
Етказмоққа ожизман арзим,
Кўзларимда аламли жола...

* * *

Гар хушҳол эрурман, ажабланма ҳеч,
Чин бахт инъом этмиш қалбинг ичра нур!
Сен-ла юрагимни қамрамиш севинч,
Сен-ла ҳаёт менга бахш этмиш сурур!

* * *

Мен Сизга дунёнинг энг гўзал
Гулларин иноят айласам,
Денгиздек мавжланиб,
Муфассал
Дилларим
Дурларга айланса,
Ва сизни энг зилол,
Мусаффо
Нурларга менгзаса дил сўзим!..
Сиз-чи, ишқ мулкидан
Вафолар
Келтира оласизми,
Азизим?..

...Мен Сизга асраган гулларим
Ўт - олов бағримда
Сўлдилар...
Муҳаббат аталмиш маъвода
Сенга жой йўқ, дея ўлдирар
Шум қисмат.
Мен эса
Муҳаббат!
Жонимни берайин сенга, деб,
Йиғладим!..
Овозим чиқмади,
Кўз ёшим тўкилмас,
Энтикиб,
Бир сўзнинг такрорин алқадим...
Бир сўзки, энг лазиз...
Энг қадим...

* * *

Мен сенинг фикрингни англадим!
Ҳеч қандай сўзларга йўқ ҳожат.
Мен сенга қалбимни топширмай
Ўзлигинг англадинг,
Минг раҳмат!

Мен сенинг пойингга бошимни
Кўймоғим олдидан, минг шукр,
Бағрингда тиконлар боридан
Хабардор айладинг,
Ташаккур!
Мен сенинг дилингда тегмайман!

Мен сен деб этмайман оҳ-нидо.
Айтарга бир сўзим бор фақат:
Алвидо, азизим,
Алвидо!

* * *

Мен Сизни бир кунга йўқотган кеча
Юлдузлар йиғлади,
Само йиғлади...
Менинг алам тўла кўзимда нам йўқ,
Фақат...
Юрак телбанамо йиғлади...

Мен Сизни бир кунга йўқотган кеча...
Дунёлар йиғлади,
Замон йиғлади...
Хаёлот мулкидан юпанч ахтариб,
Рўёлар йиғлади,
Армон йиғлади...

Бўм-бўш кўринди бу серғавго олам,
Бўм-бўш туюлди бу сертуйғу юрак!?!..
Мисли оқ кафанга ўраблар кетди,
Оппоқ тилакларим оппоқ капалак?..

Мен Сизни бир кунга йўқотган кеча...

Энг олий севинчим, олис суянчим,
 Меҳру муҳаббатинг учун минг қуллуқ!
 Дилга жон бахш этар чашмингда очун,
 Битта ширин сўзинг висолдан улуғ!

Юрак озиқланар — хаёлинг юпанч,
 Оқибатинг таскин дил ўксиганда...
 Шунчалар дилбарсан, шунчалар маъсум,
 Бир гард юқмагай!
 Лек, дил пароканда:
 Ўзга маъволарда босган изингдан
 Чечаклар унади, гуллар сочар мушк,
 Менинг юрагимдан кундан-кун ўсиб,
 Шохлаб бораётир дарахт янглиғ ишқ!

Бахтим, қайда бўлма, омонлик тилаб,
 Қалбим осмонидан нурлар сочаман,
 Ўзга маъволарга босган изингга!
 Гарчанд ўзим мангу зулмат ичраман...

Минг йил нафас олмай, минг йил яйролмай,
 Минг бир азоблардан омон қолган дил
 Сенинг муҳаббатинг наҳридан тўйиб,
 Нўш этолмаса ҳам майли,
 Мугтасил...
 Сени ойдан ёруғ тилаклар билан,
 Жўшқин сойдаи зорлиғ юраклар билан,
 Севаман!
 Руҳим-ла қучиб висолинг,

Севаман,
Сирлашиб фалаклар билан!

Воқиф бўлолмагай ишқимдан очун,
Эй олий севинчим,
Олис суянчим!

ИШҚ

Мени демаганни демасман,
Мени севмаганни севмасман!
Дардли сасман, ўтли нафасман,
Лек севмасанг, мен ҳам севмасман!?!..

Менинг боғим шунчалар маҳзун,
Гулим маъсум, гунчалар маҳзун,
Кечир, эта олмасам мамнун,
Мен нотавон ва ношуд касман!?!..

Кўп қийнадим гулзорларимда,
Кўп қийналдинг озорларимдан,
Нетай ишқнинг бозорларида
Сотилмаган олтин қафасман!?!..

Юрагимда ишқим соф эди,
Орзуларим Кўҳиқоф эди,
Надоматдан қандай наф энди —
Хазонларга кўмилган хасман!?!..

Ололмасам ҳам дардларингни,
Кўтаролмам ҳеч радларингни...
...Нетай, севдим жўмардларингни,
Дунё, мен бир меҳрпарастман!?

Қалбимнинг тўрида нурли қуёш бор,
Тубида сервиқор тоғлар узра қор...
Ва қуёш сеҳридан оқиб келгувчи
Сермавж дарёлар тасвири — ашъор!..

Юрагим кўксида битмас жароҳат —
Ишқнинг йўлларида топган армоним —
Малҳам илинжида дилларни кезган
Танамдан кун сайин олар дармоним!..

Онгимни бошқарар иймон-эътиқод,
Кўнглимни бошқарар талабгор руҳим...
Сўнгимни кўролма...
Эҳ, сабр-тоқат,
Надомат ва умид — исён гуруҳи!..

Вужудим зирқирар — таскинлар абас,
Фурурим — менинг энг кучли рақибим!
Дунёвий севгига боғланар ҳавас,
Чин ишқ элларининг ортар таъқиб...!

Мана, тагин мен ўз менлигим билан
Ўзимга таниш бир хилватгоҳ ичра
Ўз даҳрим бағрига ўт ёқмоқдаман!..
Кўнглимга тийраранг кафанлар бича...

Тонгайман мен сени севганлигимдан,
Ёнсам-да ҳижронинг гулханларида...
Тонсанг-да сен мендан тонганлигиндан,
Тонмайман мен ёлғон суҳанларингдан...

Гарчи сен дунёнинг тенгсиз гавҳари,
Гарчи сен рўёлар ичра рўёсан!?!..
Гарчи сен бўлмасанг руҳим — сарсари,
Гарчи сен мен учун икки дунёсан —

Гарчи пойинг узра қалбим эрур хор,
Гарчи бахт қасрига йўлолма сенсиз,
Гарчи кузларимда ашким шашқатор,
Сенга иддаолар қилолма ҳаргиз!

* * *

Кўнглингда нелигин билолмам,
Севганга ўхшайсан баъзида,
Гумоним рост бўлса, азизим,
Пойингни ўпмоққа розийдим...

Севгини, паймонни гоҳида
Рўёга, риёга алмашиб,
Этмайсан аҳдингга вафолар,
Ўкситар қалбимни алдашинг...

Мен сенга этмасман тавалло,
Ки сенга етмасам хастаман...
Мен қилган хатонинг устида
Сен қилган хатолар ястанар...

Хатоим...
Билсанг, бу менингмас,
Тақдирнинг, умрнинг хатоси!?
Мен сенга етган кун ортидан
Ёқмоқда танни дил сафроси...

Майлига, хазонгир фаслимда
Хазондай ёқ мени, муҳаббат,
Баҳорга ошиқмам, аслида
Унга ҳеч ёқмадим, муҳаббат?!

Кўзимда қатра ёш кўринмас,
Юзимда изтироб яширин,
Ишқимни йўқликка элтдим мен,
Билолмай дилингда не сириг?

* * *

Мен қувлоқ эмасман, қўй, қочма,
Дил гумроҳ эса-да ишқингдан.
Севмайсан!?
Ва ёки севсанг-да
Бир лаҳза тушгинг йўқ кўшқингдан.

Мен нодон эмасман, сўз очма,
Насиҳат кор қилмас юракка,
Билмасанг билгилки,
Дил асло
Кўнмагай шунчаки эрмакка...

Мен сарсон бўлмасман, магарки
Дил сарсон эса-да кўйингда,
Айтмайсан...
Билмасман тоабд
Не ният фикрингу ўйингда?!..

УЛУҒ ЗОТ

Меҳр излар инсон мудом даҳр ичра,
Сеҳр излар саховатли самоватдан.
Гар маърифат ёрдир нурли эрур чеҳра,
Юракда жо бўлса агар илму урфон.

Кимни қандай ташвиш ўртар,
Кўнгилни дард,
Бир илиқ сўз айтмоқ жоиз, келмай малол,
Фанимат бу умр уммонидан абад
Ишқ булоғин излаб ўтгаймиз эҳтимол?..

Аммо бир зот борки, унга қодир Аллоҳ
Туҳфа этмиш бор меҳр ва саховатни,
Ҳар дам сенинг дардинг ила бедор, огоҳ,
Миннат билмас,
Ўйламас ҳеч ҳаловатни.

Сенинг юксак камолингни ўйлаб яшар,
Бору йўғи, инояти — илму зиё,
Минг эҳтиром, таъзим бажо айлар башар,
Унинг минг бир хислатидан пойдор дунё.

Устоздир ул самолардан юксак бағир,
Устоздир ул замин ичра улуғ калом.
Ул зот сабаб даҳоларни кўрмиш даҳр,
Ул зот сабаб камолотга ёр бу олам.

Ватан янглиғ азиз, юртдек муқаддас, деб,
Дил тўрида асрагаймиз устоз, номинг,
Ҳар он сенинг бир корингга ярар дастдек,
Кўз нурида асрагаймиз устоз, номинг!

Кутламоқда бу кун Ватан шараф-шонинг.

* * *

Азизим, мен сени бердим-ку қурбон!
Берсам берибман-да уни ҳам!
Минг афсуски унинг қабоҳатидан
Ишқимиз топди барҳам...

... Сен менсиз айт, яшай олурмисан, йўқ?
Билмам!..
Сезишимча яшашинг аён?..
Сенсиз менга ҳаво, сув, жон йўқлигин
Билиб, ўз-ўзимга айладим зиён.

Ва кеча...
Сен менга энг керак пайтда
Кўрдим...
Кўзларингда ажиб маънолар,
Кўнгилларда умид,
Дилда ажиб ҳис,
Юзларда нурли тус — оҳанраболар...

Фақат ўт нигоҳлар сўзлашдилар жим,
Фақат хотиралар кечди юракдан...
Илиқ саломлашдик, сезмади ҳеч ким,
Сўнгра хайрлашдик аста йироқдан...

МУНДАРИЖА

Ватан.....	3
Истак.....	4
Мусаффо маскан.....	4
Шараф.....	6
Юрт посбонлари.....	7
Саодат фасли.....	9
Дунё бу.....	10
Эътиқод.....	11
Баҳор.....	12
Қуёшли кунларим.....	13
Хаёлий висол.....	14
Вафо.....	15
Орзу.....	16
Эшитдимки.....	17
Дил аламда.....	18
Меҳр.....	19
Гул ёшим.....	20
«Кутаман...».....	21
Бўлмаса.....	22
«Дейдиларки...».....	22
«Кирсам бу...».....	23
«Соғинчим бағрингга...».....	24
Ёлғизлик.....	24
Булбул.....	25

«Вафодорлар».....	26
Озор.....	27
Онажон.....	28
Паноҳ.....	29
Йўлдаман.....	30
Тоғ йўли.....	32
«Руҳим чўкиб...».....	32
Савоб.....	34
«Кўксимда кўкарган...».....	35
Алам.....	35
Туғилган кун.....	37
Оразинг.....	38
«Ҳолим ёмон...».....	39
Сой бўйида.....	39
Қуш.....	40
Алвидо.....	41
Изладим.....	42
Ўтинч.....	42
«Фақат кутиш...».....	43
Сездим.....	44
Ёсуман.....	45
Фурур.....	46
Афсунгар.....	46
Нафрат.....	48
«Бергил барча ситамларингни».....	48
«Ўзим Тошкандаман...».....	49
«Мен Сени йўқотишдан...».....	49
«Мен Сени гулларга...».....	50
Афсус.....	50
«Бир киши унутса...».....	51
«Ҳар лаҳза, ҳар соат...».....	51
Ёмғир.....	52

Соғинч.....	53
«Мен сени...».....	54
Мавхумот.....	55
Татқиб.....	56
«Атрофга боқаман...».....	57
«Қара, дунёларга...».....	58
«Айб фақат...».....	58
Муҳаббат.....	59
«Кўнгил таскин излаюр...».....	60
«Не учун мен...».....	60
«Билмам, хаёлингдан...».....	61
Ғофилга.....	61
«Майли, туннинг...».....	62
«Мен дардимни сўйладим...».....	63
«Нурга чўмган...».....	63
«Сиздан ранжимоққа...».....	64
«Келишга ваъдалар...».....	65
Сен фақат.....	66
Гумон.....	67
Хиёнат.....	67
«Қадрима етгувчи...».....	68
«Қалбинг тўла...».....	69
Илинж.....	70
«Тунда тундек...».....	71
Гуноҳ.....	72
Нам сатрлар.....	72
Она истаги.....	73
«Мукамал бўлолмай...».....	74
Гултожихўроз.....	75
Мацъала.....	75
Синган кўза.....	76
«Алдасанг гар...».....	83

Фигон.....	84
«Босган қадамимча...».....	85
«Бағрим аро...».....	86
«Майли, шоира деб...».....	87
Мен сени.....	87
Сен ҳақингда.....	88
«Мисоли кўксимда...».....	88
«Кўзларинг тубинда...».....	89
Бону.....	90
Зулҳумор.....	91
Дилрабо.....	92
Мувашшаҳ.....	92
Руё.....	93
Соғинч.....	93
Отажоним.....	94
Гиря.....	95
Таскин.....	100
Изҳор.....	102
Садоқат.....	103
Соҳиби фазл.....	104
Юрт ишқи.....	105
Андижон.....	106
«Онажон, Сиздан...».....	107
Сўроғлаб.....	108
«Бу кун...».....	108
«Еттиёт бегонадек...».....	109
«Ақлга бўйсунар...».....	109
Зулм этманг.....	110
«Қайданам курдим сани...».....	111
Ўртагай.....	111
«Хушим йўқдир...».....	112

Дилим куйди.....	113
«Бир юрак ёнмиш...».....	114
Биз сени севамиз.....	114
Огоҳдик.....	115
Мулоқот.....	117
Аржуманд этмас.....	120
Ўландан сўр.....	122
Арзимни айтдим.....	123
Эҳтиёж.....	125
Бул ажаб.....	127
Армон (туркум).....	129
«Соғиндим...».....	129
«Ёлғизим...».....	130
«Руҳим изтироблари...».....	130
«Унута олмасам...».....	131
«Ҳижрон утида...».....	131
«Токи бир кўрмас...».....	132
«Маконим майлига...».....	133
«Еру кўкдан саралаб...».....	133
«Не сабаб бесўроқ...».....	134
«Севгим туморин...».....	134
«Хаста бўлдим...».....	135
Насим оғушида.....	136
«Кечир магар...».....	137
«Сен менинг...».....	137
«Билолмадим...».....	138
«Фироғинг...».....	138
«Юзимда...».....	139
Келишув.....	139
«Сен менга...».....	140
«Сирли оқшом...».....	140
Томчилар.....	141

«Мен Сизга...».....	144
«Мен сенинг...».....	145
«Мен Сизни...».....	146
«Энг олий...».....	147
Ишқ.....	148
«Қалбимнинг...».....	149
«Тонгайман...».....	149
«Кўнглингда...».....	150
«Мен қувлоқ...».....	151
Улуғ зот.....	152
«Азизим...».....	153

Адабий-бадиий нашр

ХУРШИДА (Ваҳобжон қизи)

ТАЖАЛЛИ

Шеърлар

Муҳаррир *Жонибек Субҳон*
Мусаввир *Рустам Зуфаров*
Бадиий муҳаррир *Анатолий Бобров*
Техник муҳаррир *Татьяна Смирнова*
Мусаҳҳиҳ *Дано Тўйчиева*
Компьютерда саҳифаловчи *Зухра Аҳмедова*

ИБ № 4358

Босишга 14.12.05 й.да рухсат этилди. Бичими 70x90^{1/32} Таймс гарнитураси. Офсет босма 5,85. шартли босма тобоқ 6,5 нашр тобоғи. Жами 2000 нусха. 349 рақамли буюртма 100-2005 рақамли шартнома. Баҳоси шартнома асосида.

Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигининг Фафур Гулом номидаги нашриёт-матбаа ижодий уйи. 700129. Тошкент, Навоий кўчаси, 30 // 700128. Тошкент, Усмон Юсупов кўчаси, 86.